

LEKMAN i KYRKAN

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

2
2018

Jubileumsnummer *Svenska Kyrkans lekmannaförbund 100 år*

Apostladagen ~ Sänd mig

Till Simon: "Var inte rädd. Från denna stund skall du fånga människor". Då rodde de i land, lämnade allt och följde honom.

Lukas 5: 1 - 11

Ansvarig utgivare

Anders Nordberg
Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktionskommitté

Beryll Grandell
Karlafeldtsgatan 8
632 27 Eskilstuna
016-51 60 73
beryll@telia.com

Medlemskap

Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
070-557 82 41
juhani.ahonen@gmail.com

Förbundsbutik

Gert Råvik, Planteringsvägen 102c,
252 31 Helsingborg.
0730-355689
gertravik2@gmail.com

Berit Olsson, Rausvägen 57,
255 92 Helsingborg
042-293933

Förbundets plusgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Pg 50 27 87 - 5

**Medlems- och lokalavdelnings-
registrering – Prenumeration**

Allan Forsberg
Kimröksgatan 5
296 35 Åhus
044-240527
lekmanna@hotmail.com

Tryck: LH Tryck, Box 224,
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

Presstopp

Nr 3-18 senast den 3 sept 2018

UPPHOVSRÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som publiceras i "Lekman i Kyrkan" och på hemsidan www.lekmanikyrkan.se är upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast med Svenska Kyrkans Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

Nyheter i förbundsbutiken!

Blockljus 70 kr
Glasblock 195 kr
Standar 125 kr. Stång till standar 125 kr

Gult paraply med logga
165 kr/st

Förbundsmärke
med klack
25 kr/st

Böcker
85 kr/st

Inför förbundets hundraårsjubileum!

Mugg med logga och årtal
(tål att diskas i diskmaskin)
50 kr/st

Kassar med långa
och korta handtag,
logga och årtal
50 kr/st

Magneter med logga och
årtal samt magneter med
Uppsala domkyrka och logga
20 kr/st

Dessa saker finns i Förbundsbutiken för beställning - köp gärna redan nu!

Berit Olsson, Rausvägen 57, 255 92 HELSINGBORG, tel. 042-293933
Gert Råvik, tel. 0730-355689, gertravik2@gmail.com

”Sveriges folk. Ett Guds folk!”

Min församlings och min kyrkas liv och arbete ska angå mig som en personlig angelägenhet. Det är också min sak det gäller.

I år jubilerar Svenska Kyrkans Lekmannaförbund, ett förbund som under 100 år har varit och fortfarande är en kraftkälla inom kyrkan, en kraftkälla av män och kvinnor, unga och gamla, som räcker varandra händerna till gemenskap i bön, tro och arbete. Förbundets medlemmar har alla Kristus kär och står och faller som en enda person med hans kyrka.

Vid tidpunkten för Lekmannaförbundets tillkomst var frivilligheten inom vår kyrka desorienterad med enskilda och kollektiva initiativ inom ramen för ”det allmänna prästadömet”, initiativ som resulterade i både bakslag och framgång. Det fanns flera omständigheter som samverkade i den blandade jordmån som resulterade i bildandet av Svenska kyrkans lekmannaförbund.

En av dessa omständigheter var kyrkans brist på ekonomi till nackdel för utveckling och tillväxt inom kyrkan såväl med avseende på kyrkorum som med avseende på medarbetare och själavård.

En annan omständighet var kyrkans beslut om en egen organisation för

diakoni och socialt församlingsarbete som av många uppfattades som myndighetsutövning utan tillräckligt hänsynstagande till och kommunikation med kyrkans frivilligkrafter t.ex. kommunikation och samförstånd med *Sällskapet för främjande av kyrklig själavård i Stockholm* och med den 1907 bildade s.k. *Församlingsbyrån*. De frivilliga krafterna kom alltmer att känna att de ville hävda de frivilliga krafternas existens och frimodighet gentemot kyrkan själv. *Behöver kyrkan lekmän så behöver lek-männen kyrkan* för att kunna känna den rätta solidariteten med henne. Tanken på en organiserad frivillighet fick dock vila i nästan 10 år.

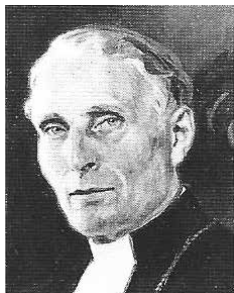
En tredje och kanske direkt utlösande omständighet var den att en av frivilligkrafter (Själavårds-sällskapet) uppförd kyrka, *Offerkyrkan i Enskede*, överläts utan särskild kommunikation med Själavårds-sällskapet eller andra frivilligkrafter till Brännkyrka församling på villkor som ansågs orimliga av frivilligkrafterna. Överlåtelsen resulterade i följande uttalande vid Själavårds-sällskapets 25-årsjubileum ”Vi lekmän höra ock Guds rike till!” Då frivilligkrafterna gång på gång

ansåg sig ha och rent faktiskt hade blivit åsidosatta sökte de ledande inom dessa krafter verklig ledning och stöd hos kyrkan själv, hos kyrkans innersta kärna, slutligen genom att vända sig till **ärkebiskop Nathan Söderblom**. Ärkebiskop Söderblom, med kunskap om och med förebilder från bl.a. England (t.ex. Church-army) var mycket positivt inställd till bildandet av en organisation med och för frivilligkrafter, till en engagerad och ansvarsfull frivillighet, och ärkebiskop Söderblom lovade att han under hösten 1918 skulle hålla ett föredrag i Stockholm för dessa krafter på temat ”*Det allmänna prästadömet*”.

Även om man i Uppsala var klart och medvetet kyrkligt orienterad ansåg man att långt ifrån allt i kyrkan var som det borde vara. Kyrkan kunde inte svara upp mot det andliga behov som fanns bland församlingsborna. **Einar Billing** sedermera biskop i Västerås pekade, som verksam i Uppsala, tidigt på budskapet om *Guds syndaförlåtande kärlek, sådan den tagit sig gestalt i Herren Jesus Kristus och utvecklade därvid grunden för en ungyrklig rörelse*.

Carl Alm.

Manfred Björkquist.

Nathan Söderblom.

Algot Tergel.

Carl-Axel Axelsson.

Billings tankar omsattes av klarsynta prästmän inte minst av sedermera biskopen i Karlstad, **J.A. Ekelund**.

Den som kom att betyda mest för vår kyrkliga lekmanarörelse var dock **biskop Manfred Björkqvist**. Han kom till Uppsala 1902 för att bli missionär och fann att det missionsfält som närmast väntade på honom fanns här hemma i Sverige. Björkqvist ville ägna sig åt den inre missionen d.v.s. samma uppgift som Själavårdssällskapet hade åtagit sig. Björkquists lösen var *"Sveriges folk, ett Guds folk!"* Skulle detta bli verklighet krävdes även lekmännens aktiva medverkan. Björkqvist satte i gång de s.k. *korstågen 1909-1911*, evangelisationsresor kors och tvärs genom vårt land. Genom Björkquists medverkan bildades *Kyrkliga frivilligkåren, folkhögskolorna i Hampnäs och Sigtuna*, tidskriften *Vår lösen* samt *Sigtunastiftelsen* med bibliotek och gästhem.

Kyrkan själv började nu alltmer se behovet av lekmän i sitt arbete. Det som behövdes var någon som kunde förena de båda grenarna i Stockholm och Uppsala, *Stockholm med viljan och Uppsala med både viljan och förmågan till en enhet*. Den som löste denna uppgift var ärkebiskop Nathan Söderblom som följde och lät sig informeras om de båda grenarna och som så småningom såg sig skyldig att aktivt gripa in. Söderbloms första åtgärd blev att utarbета stadgar för organisationen, sådana som han själv tänkt sig desamma. Vid ett sammanträde i ärkebiskopsgården den 30 september 1918 anförtröddes denna uppgift till **Manfred Björkqvist, biskop Torsten Bohlin** och **redaktören Oscar Mannström**. Redan den 10 oktober 1918 kunde ett sammanträde med representanter från såväl Stockholm som från Uppsala hållas. En *samförståndskommitté* bildades med Söderblom som ordförande och tre ledamöter jämte en suppleant från vardera sidan. Samförståndskommittén – *inallre nio ledamöter* – samlades i ärkebiskopsgården den 22 oktober 1918 där namnfrågan löstes på så sätt att begreppet *Kyrkobrodererna* antogs med det tillägg som *Stockholmsorganisationen* hade, *Svenska kyrkans lekmanaförbund*. Provisoriska stadgar antogs tillika och en interimstyrelse bildades. *"Kyrkobrodererna, Svenska kyrkans lekmanaförbund"* hade bildats och det heter i protokollet – *"de närvarande fattade varandras händer; bildade en sluten kedja till sin-*

nebild av det brödraskap den upprättade organisationen bör utgöra."

Så började det nya och enade Lekmanaförbundets verksamhet om än lite trevande under åren 1918-1921 (42 kårer 1920), med något fastare organisation 1921-1932 och med stor expansion efter 1932 (243 kårer 1944). Förbundet fick en egen tidskrift 1925 *"Kyrkobrodererna"* och en resesekreterare genom taxeringskommissarien **K.G. Fellenius**. Ungkyrkorörelsens intresse för lekmanfrågan kan spåras t.ex. redan i *Vår lösen* år 1918 där en enkät ordnades kring temat: *"Vad krävs av vår kyrka, för att den skall kunna bli icke blott ett gudstjänstrum utan också ett arbetsrum och ett andligt hem?"* Tidningen gav uttryck för sin egen mening i ingressen: *"Lekmännens medansvarighet för kyrkan utgör en av de nödvändiga förutsättningarna för att en kristlig förnyelse av hela vårt folk på kyrklig grund skall komma till stånd. I alltför ringa utsträckning har denna förutsättning hittills likväl blivit verklighet."* Ledaren för Diakonistyrelsen och den blivande rektorn **John Melander** för Lekmannaskolan yttrade 1910: *"Ett ordnat samarbete mellan präster och lekmän är absolut nödvändigt, för att det inte skall bli villervalla i församlingslivet. Utan organiserat samarbete kan lek-männens insats aldrig bli fruktbarande."*

Manfred Björkqvist har vid flera tillfällen beskrivit de uppgifter som är angelägna för Lekmanaförbundet. Dessa uppgifter är lika angelägna och viktiga i dag som de var vid tidpunkten för Lekmanaförbundets tillkomst och under tiden för Manfred Björkquists levnad!

Manfred Björkqvist underströk att vi alla har ansvar för varandra, ansvar för samhällets utveckling, ansvar för livet

i vår församling och i vår kyrka. Detta ansvar får inte kännas som en börda utan som en stor förmån. Det fyller nämligen vårt liv med betydelse och gör oss allt rikare delaktiga av gemenskapens goda. Ingen kommer in i en gemenskap utan att ta del av ansvaret. *Men den som villigt tar sitt ansvar blir också upptagen i gemenskapen. Han eller hon behöver inte känna sig ensam eller utanför.*

Den rätta inställningen är det viktigaste. *Allra viktigast är att jag blir en mottagen människa, som dagligen får ny nåd, får del av den kärlek som gör oss till redskap, som tar oss in i Guds tjänst. Ju mer jag tar emot, desto villigare blir jag att ge ut. Det är denna villighetens anda som man överallt ropar efter.*

Regeln lyder: Den närmaste plikten först. Vi har våra hem med dess mångfald av krav och förväntningar. Vi har våra arbetsplatser, arbetsuppgifter, arbetskamrater, grannar, uppdrag m.m. Överallt omkring oss har vi vår nästa – några som vi är närmast till att hjälpa, att intressera oss för. *Farligast av allt är "likgiltigheten"* som frestar oss att gå ur vägen, att inrätta det bekvämt för oss, att blunda då vi inte vill se. Farligast av allt är att se på människor som om de var varelser, som inte angår oss.

Vi kristna, vi lekmän får aldrig i vårt arbete för vår kyrka och i samhället glömma människorna. Vi får inte nöja oss med att vara talangfulla eller bli duktiga yrkesutövare. Vi måste alla i våra uppgifter och relationer vara goda medmänniskor – syskon till varandra. Vi ska förmedla det kristna syskonskapets välsignelse till dem vi möter. Vi ska föra in dess anda, där vi arbetar och där vi gör våra insatser. Detta är av avgörande vikt.

Den kristna insatsen måste präglas av saklighet och ärlig vilja att rättvist tjäna det hela. Vi kristna ska föra med oss en anda av frid och försonlighet. Det ska stå en ren och hög luft kring vår samhällsgärning. Det kristna inflytandet beror främst och innerst på en oegennyttig och insiktsfull kristen arbetsinsats. Men det är också viktigt att de faktorer som direkt påverkar opinionsbildningen inte försummas. Det krävs i olika sammanhang en öppen bekännelse till kristen tro och kristna ideal hos våra ledare. Min församlings och min kyrkas liv och arbete ska angå mig som en personlig angelägenhet. Det är också min sak det gäller.

Vi har ansvar för våra gudstjänster. Vi har ansvar för att vår plats i kyrkan inte ska stå obesatt. Hur mycket har vi gjort hitintills för att få flera av oss. Vilken makt ligger inte i en lyssnande och bedjande församling! *En bedjande församling betyder långt mer för evangeliets framgång än en god predikan: Vi ska lyssna, läsa vår Bibel och bedja!*

Vardagens möda ska genomlysas av gudstjänstens glädje som i sin tur når sin höjdpunkt då vi får bli *gäster vid Herrens bord*. Här knyts den innersta syskonringen i Guds församling.

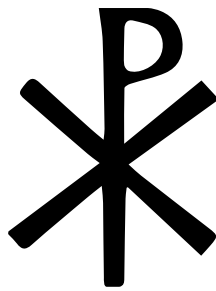
Kyrkan har användning för varje slags begåvning. Hon behöver den fantasifulle och uppslagsrike likaväl som den besinningsfulle och rådkloke. Hon behöver den praktiska handlingsmänniskan likaväl som den inåtvände betraktaren av Guds hemligheter. Hon behöver kristna tänkare och kristna organisatörer. Hon behöver inte minst villigt folk för allehanda uppdrag som kräver tid, omsorg och möda.

Sprid tacksamhet, glädje, uppmuntran och ansvar samt inte minst bed regelbundet i tro genom överlåtelse av allt till Herren Jesus Kristus – Låt Guds vilja ske!

Manfred Björkquist fortsätter: *Ju fastare vi är rotade i vår evangeliska tro i vårt tankeliv, desto bättre kan vi föra kristendomens talan i de kretsar där vi rör oss.* Det finns behov både av personliga vittnesbörd och klarläggande samtal. *Vår kyrka, lekmännens kyrka, måste bli en alltmer öppet bekännande kyrka, där var och en också är redo att svara för sin tro.*

Rektor Johannes Lundberg beskrev 1945 vad Svenska kyrkans lekmannaförbund syftade till:

"Det vi vill framgår av vårt namn. Vi vill samla lekmän i Sveriges kyrka till inbördes samvaro och elda dem till enskild och gemensam gärning i denna kyrkas tjänst!" Det är inte fråga om en lekmanarörelse i opposition mot prästerskapet eller den från generationer ärvda kyrkliga verksamheten; tvärtom vill vi ha ett förtroendefullt samarbete med prästerna och samförstånd med övrig kyrklig verksamhet. Men vi är väl övertygade om att den ensidiga prästkyrkans tider är förbi,

och att lekmännen på ett helt annat sätt än förr måste känna till sitt ansvar för kyrkan och inte bara vara passiva mottagare utan aktivt verksamma i kyrkans tjänst, var och en efter måttet av sin förmåga. Vårt mål kan också i korthet uttryckas så att vi vill aktivisera så många lekmän som möjligt i Sveriges kyrka. Även om vi följer den folkkyrkliga principen genom att dra gränserna för medlemskap så vitt som möjligt så *syftar vi likaväl som kyrkan med all sin verksamhet till personlig kristendom hos den enskilde.*

Kyrkan ska vara angelägen att ta vara på de människor för vilka kyrkan betyder något. Kyrkan måste utveckla, fördjupa och omsätta i praktisk gärning, och det är en sådan rörelse som vår rörelse vill tjäna. Det är något stort och värmande att få samlas i kretsen av vänner, för vilka man kan ha förtroende och gemensamt med dem söka tränga djupare in i de frågor som rör vår kristna tro och vårt kristna liv som enskilda och i kyrkans gemenskap. Det är just detta som sker vid våra sammankomster i de större och i de mindre kretsarna. Vi samlas regelbundet allt efter råd och lägenhet.

I de allra flesta fall står *bibelstudium* på programmet och vad är naturligare för dem som vill se mer av rikedom i vår kristna tro? Ingen vill väl påstå att vi vet tillräckligt. *Det är m.a.o. en angelägen uppgift att stimulera till personligt engagemang för djupare insikt i den kristna tron och att meddela en sådan kunskap som har nytta för livet.* Martin Luther talade en gång om det sakrament som heter *"inbördes samtal och broderligt tröstande"*.

Det är tydligt att den personliga samvaron i en mindre krets och i friare former kan komplettera församlingens gudstjänst. *Men lika säkert är att vi skulle*

röra oss efter okyrkliga linjer, om vi lät den personliga samvaron ersätta gudstjänsten. Då skulle vi vara på väg att bli en sektartad och självgod klick. Samvaron i den mindre kretsen ska alltså inte ersätta församlingens gudstjänst och övrig verksamhet utan tvärtom visa oss in i gudstjänsten och göra oss mer skickade att förstå den och att där göra vår insats. Och är programmet så orienterat måste den väl leda därhän?

Under kyrkans valv ska män och kvinnor räcka varandra händerna till gemenskap i bön och tro och arbete. *Målet är att vi alla som har Kristus kär, som en enda person, står och faller med hans kyrka. Vi må vara präster eller lekmän, män eller kvinnor.*

Vi ber Gud om att han med all kraft och godhet ska hålla sin hand över den världsvida kristna kyrkan, över vår Svenska kyrka, och över Svenska kyrkans lekmannaförbund, nu och alla kommande dagar – i tacksamhet över att Gud hör bön och att det blir som Han vill!

Lovad vare Herren!
I Kristus!

Anders Nordberg
Förbundsordförande

JUBILEUM

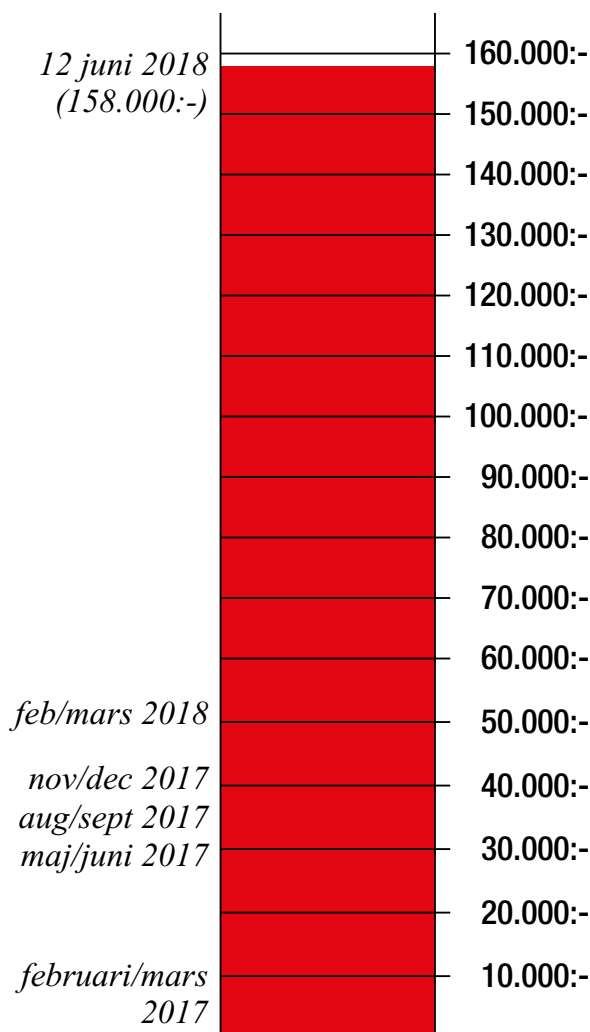
100 år

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund
fyller 100 år måndagen den 22 oktober 2018

För att finansiera Lekmannaförbundets 100-års jubileum som firas under sommaren 2018 med kostnader för planering, lokaler, transporter, föredragshållare, övriga medverkande m.m. behöver förbundet ekonomiskt stöd. Lekmannaförbundet väddar därför om en penninggåva - liten eller stor - i tacksamhet och till glädje för förbundets 100-årsjubileum. Gåvan tas emot på Lekmannaförbundets plusgiro **502787-5**.

Anteckna **"jubileumsfond"** vid sidan om 'avsändare' eller i det utrymme som finns för meddelande till mottagaren. Penninggåvor har hitintills lämnats av stiftsförbund, kårer (lokalavdelningar), enskilda medlemmar och utomstående intressenter. Inflödet av gåvor har med undantag av sommaren 2017 hela tiden ökat först under januari 2017 - maj/juni 2017 från 10 000 kr till ca 30 000 kr. Från augusti/september 2017 har inflödet fortsatt så att behållningen i februari/mars 2018 stannat vid ca 50 000 kr. Utgifter knutna till förbundets 100-års jubileum har hitintills varit blygsamma med utgifter för ledamöters kostnader för resor till och från Uppsala med tillägg för någon övernattning och lunch. Nu den 12 juni 2018 utgör behållningen i jubileumsfonden ca 158 000 kr vilket betyder att inflödet under de senaste månaderna har varit stort och att Lekmannaförbundet såväl under som efter jubileet är bättre rustat att tjäna vår Svenska kyrka och Kristus inom kyrkans alla fyra huvuduppgifter: gudstjänstliv, diakoni, undervisning och mission. Härutöver är Lekmannaförbundet nu bättre rustat att främja kristen gemenskap och fördjupning av kunskapen om kristen tro och kyrkans liv (tradition) samt bättre rustat att skapa opinion för kristna värderingar i samhället. Herre, låt gåvorna till förbundet bli till välsignelse för jubileet och för Ditt rike!

Anders Nordberg

”Se, jag gör allting nytt.”

En ny början hör till den kristna trons kännetecken. Jesus säger det själv i Bibelns näst sista kapitel: ”Se, jag gör allting nytt” (Uppenbarelseboken 21:5). I Herrens bön innesluter bönen om förlåtelse detsamma, möjligheten till en ny början, en omstart. ”Upprättelse” och ”befrielse” är kristna kärnord. Men också i vidare mening är ny början livsviktig.

När vi i Svenska kyrkan 1993 högtidlighöll reformationsåret 1593 hade det beslutats att vi det året skulle hålla ”jubelfester”, som i sin tur kom att sammanfatta ett tioårigt bekännelsearbete. Befrielsen – stora boken om kristen tro publicerades, och året innan, 1992, kom Lilla boken om kristen tro, som trycktes i tre miljoner exemplar. Den var också den första boken som Svenska kyrkan gav ut på teckenspråk, alltså i videoform. Jubileet ville framhålla vikten av fördjupad kunskap om den kristna tron och om vad ett ”evangelisk-lutherskt trossamfund” innebär.

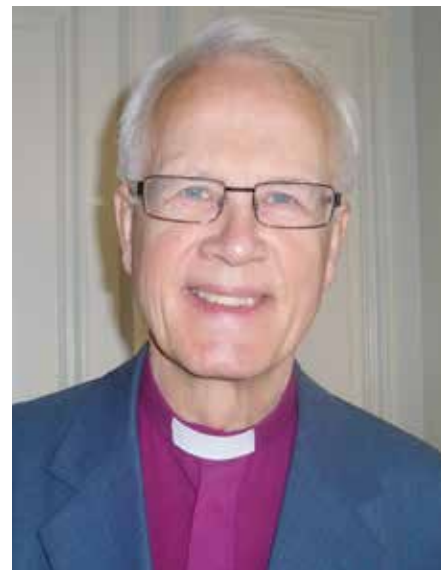
Gamla testamentets ”jubelår” aktualiseras. Utifrån talet sju var vart sjunde år ett sabbatsår med vila för åkrarna, och vart fyrtionde år ett avslutningsår, så att det femtionde året blev ett friår: ”...ni skall helga det femtionde året och utropa frihet åt alla invånare i landet. Det skall

vara ett friår för er: var och en skall få tillbaka sin egendom och få komma tillbaka till sin släkt.” (3 Mosebok 25:8-10). Så kunde grunden för en ny början läggas. Detta var också tanken med 1993 års jubelfester i våra tretton stift.

Ett hundraårsjubileum ger ju dubbel anledning till att tala om jubelår och en ny början. När vi ser tillbaka på Svenska kyrkans lekmanaförbunds begynnelse blir ”initiativ” ett viktigt ord, av latinets ”initio”, ”början”. Lekmanaförbundet kom inte till för att skapa sysselsättning. Det kom till för att möta akuta behov. Tätortsförsamlingarna växte, särskilt i Stockholm, och prästerna räckte inte till. Vid sekelskiftet fanns det i Stockholm en präst per 10 000 invånare, medan det normalt i riket var en präst per 2000. Läs gärna vidare om detta i Sveriges Kyrkohistoria: 7, kap 12, Församlingslivet söker nya former. Anders Nordberg har ju också ingående skildrat utvecklingen i Lekman i Kyrkan, en skildring av många enskildas initiativ.

Det jag vill lyfta fram är att Lekmanaförbundet står för det engagemang som drivs av reella behov och kärlek till den kyrka som vill vara trofast mot Mästaren som sa ”Jag gör allting nytt”. I församling efter församling har målmedvetet lekfolk tagit initiativ och offrat tid och

kraft åt kyrkans liv, inte för att ha något att göra utan för att något måste göras. Drivkraften har varit densamma som en gång drev Markus att bestämma sig för att skapa sin skrift, den som han inleder med orden ”Här börjar glädjebudet om Jesus Kristus, Guds son”. (Markus 1:1). Det är detta glädjebud, evangelium, som vi tillsammans har att gestalta, i en ny tid.

*Överhovpredikanten, Biskop emeritus
Lars-Göran Lönnermark*

SÄND MIG

Apostladagen Femte söndagen efter trefaldighet

Apostladagens alla tre läsningar handlar om Guds uppenbarelse och förklaring att med kraft ge några utvalda uppdrag att förverkliga hans vilja - prästen (profeten) Hesekiel, aposteln Paulus och aposteln Petrus.

När prästen (profeten) **Hesekiel** befann sig vid floden Kevar i Kaldeen, troligen identisk med den bevattningskanal i södra Babylonien som förde vatten från Eufrat i en båge från Babylon över Nippur och tillbaka till floden vid Erech (Urak), på 590-talet f.Kr. under den Babyloniska fångenskapen öppnades himlen och prästen Hesekiel såg en syn, underställde sig Herrens hand och tog emot Herrens ord.

Hesekiel 1:26-2:3, 8-10

Därupe syntes något som liknade safir. Det såg ut som en tron. Och högst uppe, på det som såg ut som en tron, syntes något som tycktes ha mänsklig gestalt. Från det som föreföll vara hans höfter och uppåt såg jag att det glimmade som av vitt guld - det liknade en eldkrans - och från det som föreföll vara hans höfter och nedåt såg jag något som liknade eld. Han var omstrålad av ljus. Och som bågen bland molnen en regnvädersdag var det ljus som omstrålade honom. Så tedde sig anblicken av Herrens härlighet. När jag såg detta föll jag ner med ansiktet mot marken. Och jag hörde någon tala. *"Människa"*, sade han, *"res dig upp! Jag vill tala med dig."* Medan han talade fylldes jag av en andekraft som reste mig upp. Och jag hörde den som talade med mig. *"Människa"*, sade han, *"jag sänder dig till israeliterna, de trotsiga som trotsar min vilja. Både de och deras fäder har varit upproriska mot*

mig till den dag som i dag är. Människa! Lyssna till vad jag har att säga dig. Var inte motsträvig som detta motsträviga folk. Öppna din mun och ät det jag ger dig." Jag såg en hand sträckas fram mot mig, och handen höll en bokrulle. Han rullade upp den, och jag såg att den var fullskriven på både framsidan och baksidan. Det som var skrivet där var klagan, suckar och jämmer.

Här i Hesekiels bok beskrivs världens villkor, Guds kunskap om världen och hans uppdrag till Hesekiel att vara Guds utsände.

Första Timotheosbrevet 1:12-17

Jag tackar honom som har gett mig kraft, Kristus Jesus, vår herre, för att han fann mig värd förtroende och tog mig i sin tjänst, mig som förut var en hädare och hänsynslös förföljare. Men jag mötte förbarmande för jag handlade i okunnighet, i min otro. Vår Herres nåd har överflödat, med tro och kärlek i Kristus Jesus. Detta är ett ord att lita på och värt att helt ta till sig, Kristus Jesus har kommit till världen för att rädda syndare - och bland dem är jag den störste. Men jag mötte förbarmande, och det för att Kristus skulle kunna visa allt sitt tålmod på mig, som den förste, urtypen för dem som skall komma till tro på honom och vinna evigt liv. Evighetens konung, oförgänglig, osynlig, den ende Guden - hans är äran och härligheten i evigheters evighet, amen.

Paulus säger här i sitt brev till vännen Timotheus att han har blivit sänd att berätta det rätta evangeliet, han som var den värste bland Kristi alla fiender. I det

rätta evangeliet om Kristus flödar nåden över och Paulus pekar särskilt på att Jesus verkligen hade kommit för att kalla syndare, inte rättfärdiga. Paulus var helt medveten om att han var den störste bland syndare och han antydde att det var just hans egen falska tro på lagen som gjorde honom till en förföljare. Paulus möte med Kristus och sanningen om honom utstrålade sådan tillförlitlighet att det för alltid lade grunden för ett livslångt bygge. Med Kristus kom tron och med tron kom kärleken. Paulus kunde ha vägrat att ta emot ordet. Då hade han stannat kvar i otro och okunnighet och då hade han varit förlorad. Nu visste Paulus att hans omvändelse inte var en förtjänst knuten till honom själv. Han visste att allt berodde på Guds förbarmande att han kom till tro och han bröt ut i ett av dessa jubel- och tacksägelseserier som gång på gång avbröt Paulus tankegång i hans brev, liksom de troligen gång på gång bröt fram under de urkristna gudstjänsterna.

Lukasevangeliet 5:1-11

En gång när Jesus stod vid Genesaretsjön och folket trängde på för att höra Guds ord fick han se två båtar ligga vid stranden; fiskarna hade gått ur för att skölja näten. Han steg i den ena båten, som tillhörde Simon, och bad honom att ro ut ett litet stycke. Sedan satte han sig ner och undervisade folket från båten. När han hade slutat att tala sade han till Simon: *"Ro ut på djupt vatten och lägg ut näten där."* Simon svarade: *"Mästare, vi har hållit på hela natten utan att få något. Men eftersom du säger det skall jag lägga ut näten."* Och de gjorde så och drog ihop en väldig mängd fisk. Näten var nära att brista, och de vinkade åt sina kamrater i den andra båten att komma och hjälpa till. De kom och man fick så mycket fisk i båda båtarna att de höll på att sjunka. Då kastade sig Simon ner vid Jesu knän och sade: *"Lämna mig Herre, jag är en syndare."* Ty han och de som var med honom greps av bävan när de såg all fisken de hade fångat – likaså Jakob och Johannes, Sebedaios söner, som hörde till samma fiskelag som Simon. Men Jesus sade till Simon: *"Var inte rädd. Från denna stund skall du fånga människor."* Då rodde de i land, lämnade allt och följde honom.

När Jesus talade till Petrus och bad honom att ro ut på djupt vatten och kasta ut näten där var Petrus skeptisk. Petrus kunde sitt yrke och han hade fiskat hela natten utan att få något. Hur skulle han då kunna få fångst mitt på dagen och på djupt vatten? Av respekt för Jesus och det han sagt gjorde Petrus ändå ett försök med övervältigande resultat. Noten stängde in ett stim, så stort att näten hotade gå sönder när man drog in dem. Männerna vinkade åt sina kamrater i den andra båten som skyndade till hjälp. Man började ta ombord fångsten, som var så stor att båtarna låg farligt djupt i sjön. Övervältigad föll Petrus ner inför Jesus. Han kände sig och förstod att han var fullständigt ovärdig. Han förstod med all tydlighet att Gud var nära, just i Kristus, mera påtagligt och handgripligt än han anat. Det var inför denna Guds närhet som han kände sin synd. Det var inte en följd av någon botpredikan utan snarare en övervältigande upplevelse av Guds godhet. Petrus gav uttryck åt sin känsla att inte kunna bistå och inte vara värdig. Jesus bekräftade då det orimliga: En sådan syndare – en som sade en sak men kom att göra en annan – ville han faktiskt ha i sin tjänst, ville han sända ut i världen. Jesus hade redan bätt Petrus

följa honom. Nu bekräftade Jesus vad han redan sagt genom orden *"Var inte rädd. Från denna stund skall du fånga människor."* Kanske kan vi förstå bibelordet på det sättet att ett äkta lärjungaskap kan komma att ställa krav på fullständig efterlevnad och överlåtelse – sänd i Kristus efter hans vilja? Både Petrus och sedermera Paulus, hade varit ovärdiga. Paulus (Saul) var ju en förföljare och Kristusfiende, när han blev kallad. Petrus var som sagt en syndare bland andra, en person som sa en sak men som kom att göra en annan, en som trots sin Herres stora förtroende och kärlek skulle förneka honom, när han ställdes på prov. I urkyrkan drog man den riktiga slutsatsen: för att bli kristen, för att bli utsänd, behövde man inte vara någon särskilt bra människa. Kyrkan vilar inte på vår moral eller intelligens utan är en syndarekyrka, men en nådens och förlåtelsens källa där det finns rening och hjälp. Man har liknat kyrkan vid ett sjukhus, ett lasarett, där Kristus samlar upp dem som är hopplöst sjuka och räddar dem från döden. Hur Gud än kallar oss, så är det detta han kallar oss till: att vara med Jesus för att lära av Jesus, leva med Jesus och ta emot det som bara Jesus kan ge oss. Den är en lärjunge som lyssnar till Guds ord och ber för att komma till tro eller för att bli bevarad i tron. Avgörande för oss alla är att vi håller oss till Jesus och följer honom. Jesus besvarade Petrus rop: *Lämna mig Herre, jag är en syndare* med orden *"Du har inte utvalt mig, jag har utvalt dig."* Jesus tog hand om det övriga. Avgörande var inte att man förstod och fattade allt, kanske inte ens det viktigaste. Petrus kunde knappast ha förstått vad Jesus menade med att han skulle bli människofiskare. Men Petrus litade på Jesus och följde honom. Så gör en lärjunge.

Petrus och de övriga hade utan framgång hållit på med fiske hela natten. Petrus visste kanske inte riktigt vad han skulle ta sig till. Så är det ibland även för oss. Vi undrar hur det ska bli och vad vi ska göra. Då säger Herren Jesus till oss: *Ro ut på djupt vatten och lägg ut näten där.* Att lägga ut på djupt vatten betyder att höra Guds ord i djupet av våra hjärtan! Hela vår kristna kyrka bygger på apostlarnas undervisning. En församling är de människor som samlas för att höra Guds ord. Det djupa vattnet i våra liv står för det okända och främmande, det vi inte själva kan kontrollera och behärska. Fader – låt Din vilja ske – inte min! Vi behöver låta oss bli ledda av Gud. Att komma ut på djupt vatten kan

handla om att våga utmana sig själv och släppa in den helige Ande, så att Jesus får vara Herre i våra liv.

Petrus kom till en punkt i sin relation med Gud som alla människor som lever i gemenskap med Gud kommer till. Det handlar om att se Jesus som sin personlige Herre. Den allmänna tron på Gud fördjupas då till en personlig tro på Herren Jesus. Då blir Jesus min personlige Herre och räddare, mitt allt. Mitt i vardagen kom Jesus in i Petrus hjärta och Petrus beredde plats för Jesus där. Det betydde att intresset för Jesus fördjupades till en angelägenhet på liv och död. Petrus var inte längre bara en åskådare till häftiga händelser och inspirerande tal utan indragen i Kristi kropp och därmed en aktiv lem i den kroppen.

När båten fylldes av fisk greps Petrus och de andra av bävan. De förstod att de hade att göra med Gud. *"Lämna mig Herre, jag är en syndare."* Kontrasten mellan det Petrus ser hos sig själv och det han ser hos Herren Jesus uppenbarar skillnaden mellan Guds helighet och rättfärdighet och det liv vi föds till efter paradiset. När vi möter Herren Jesus sådan Han verkligen är, då ser vi också sanningen om oss själva. När vi ser skillnaden och finner det hopplöst att av egen kraft göra något åt den är räddningen nära. Vi öppnas upp för nya förslag och andra lösningar än dem vi själva kunnat komma på. Herren Jesus får då en chans i våra liv. En avgörande åtgärd är att ta bort vår egen rättfärdighet för att skapa utrymme för att Herren Jesus ska få plats i våra hjärtan. Detta utrymme som inte tidigare fanns i våra hjärtan skapas genom bön och samtal med Herren Jesus: *"Visa mig Herren Din väg – jag vill vandra i din sanning; Visa mig Herre Din väg – och gör mig villig att gå den."* Tidigare handlade det framför allt om att förverkliga oss själva och få Gud att gå med på våra tankar och formuleringar och göra som vi ville.

Herren Jesus sa till Petrus precis det Han säger till oss när vi läser Apostladagens bibeltexter: *"Var inte rädd! Se Guds lamm, se Herren Jesus, som tar bort världens synd"* Se Jesus som din personlige Räddare. Jesus är vägen, sanningen och livet, för oss alla. Ingen kommer till Fadern utom genom Honom.

Anders Nordberg

APOSTEL APOSTOLISK APOSTOLISKA TROSBEKÄNNELSEN APOSTLAGÄRNINGARNA

APOSTEL

"Sändebud" (av grekiska apo' stolos, sändebund) är ett specifikt kristet begrepp som präglades i urkristendomen och betecknar kyrkans ledare under den första generationen. Som apostlar räknas inte bara Jesu tolv lärjungar utan också andra urkristna missionärer - Barnabas och Paulus. Ibland används begreppet som beteckning för utsända missionärer som lyckats omvända ett land till kristendomen. Rollen som Guds utsände förekommer också som beskrivning av profeterna i Gamla Testamentet.

Motsvarande hebreiska ord, *schaliach*, och arameiska, *shelicha*, avsåg personen med fullmakt att företräda en uppdragsgivare hos en annan part. Redan före Jesu tid kan det ha förekommit sådana sändebud i Palestina vilka företrädde judar i diasporan (församlingen). Företeelsen och det grekiska ordet upptogs av de urkristna, vilka gav titeln till personer med fullmakt att företräda en församling eller Kyrkan. Hos Paulus användes ordet, till exempel i Andra Korintherbrevet 8:23, i denna betydelse.

Titeln Guds utsände tillkom, under Jesu tid, i Orienten egentligen kungen, samt i överförd bemärkelse kungens diplomater, och genom Jesus roll som Messias övertog kristendomen även denna betydelse, vilket alltså är ytterligare en innebörd av apostel. Jesus benämns apostel i Hebrerbrevet 3:1. På samma sätt som en diplomat företrädde en kung med fullmakt, fick Jesu lärjungar kalla sig apostlar, om de representerade honom runt om i världen.

Jesu och apostlarna, fresk i Cappadocia
Som Jesu apostlar räknas först och främst de tolv av lärjungarna som Jesu kallade under sitt liv på jorden, den så kallade apostlakretsen, och vilka räknas upp i Matteusevangeliet 10:22 ff, Markusevangeliet 3:16 ff, Lukasevangeliet 6:13 ff, och Apostlagärningarna 1:13. De namn som räknas upp i dessa texter överensstämmer sinsemellan endast i elva av tolv fall. Det är osäkert om "apostel" menades som titel eller som en funktion. När Jesus visar sig som uppstånden för dessa

elva eller tolv han kallat, anses deras fullmakt vara befäst. Dessa utvalda utsåg sedan missionärer att förkunna evangeliet i församlingar runt om i världen. Dessa missionärer kunde också kallas apostlar. Paulus är den mest kände och betydelsefullaste av dem som allmänt kallas apostel utanför apostlakretsen, men han benämns inte apostel i Apostlagärningarna, däremot så av sig själv. Paulus har även namngett andra (Romarbrevet 16:7) som ansågs av de tidigkristna själva som apostlar som till exempel Junia och Andronikos.

Två evangelister brukar också allmänt kallas apostlar, nämligen Lukas och Markus. På grund av en urlakning av innebörden i ordet, började kristna författare bli mer restriktiva att använda beteckningen under efterapostolisk tid, och därför har ordet i första hand kommit att reserveras för de tolv utvalda huvudlärjungarna, Paulus, och de båda evangelisterna, i de flesta samfund.

Apostlakretsens uppdrag var att förkunna evangeliet, tjäna människorna, driva ut onda andar och uträtta mirakler i Jesu namn, samt att avgöra den kristna läran och det rätta kristna levernet. Fullmakten hade Jesus gett dem genom den Helige ande. Apostlarna fick i gengäld rätt till försörjning, men utsågs också att dela hans lidande, och de fick inte agera för egen vinning. På detta sätt äger apostlarna full auktoritet, men endast genom ett indirekt förhållande till Gud. Dock är de därmed Kyrkans grundval, eftersom Gud först utsåg några till hans utsända. De betraktades som ögonvittnen till Jesu under, huvudlärjungar, och ansvariga ledare, och de utmärktes av att de hade varit med Jesus från Johannes döparens tid till dess han togs upp i himlen. De var därmed centrala också i fråga om kunskap om Jesus; till följd av att Jesus själv inte skrev någon bok, fick de rollen att memorera hans undervisning och verk.

Apostlarna begav sig själva ut i världen och grundade församlingar. De församlingar som av hävd menas vara grundade av lärjungarna brukar framhålla deras apostoliska succession. Huruvida apostlarna var jämställda sinsemellan, eller om Petrus blivit utsedd som överordnad de andra, är en tvistefråga hur det skall tolkas för församlingarnas respektive relationer och eventuella hierarki, beträffande till exempel den mellan påven och patriarken av Konstantinopel. I Östortodoxa kyrkan erkänner de att vissa mer centrala personer för kristendomens historia är likvärdiga med apostlarna, isapostolos. Dit hör dem som under efterapostolisk tid omvänt ett land. Några av de mest framträdande personerna i den generation kristna som omvändes av de tolv lärjungarna, kallas de apostoliska fäderna.

APOSTOLISK

Apostolisk är framför allt ett begrepp som hör till den nytestamentliga kanonbildningen. Att ett verk är apostoliskt är ett av kriterierna för att upptas i Bibelkanon. Med detta menas att verket använts

av Kyrkan som sådant, att det är författat av en apostolisk auktoritet, och att den är nedtecknad apostolisk tro. Inom romersk-katolicism används ordet apostolisk för sådant som är aktivt i motsats till kontemplativt (inåtvänt, begründande). Sjukhusnunnors liv anses mera apostoliskt (praktiskt) än de kontemplativa karmelitnunnorna, som utmärker sig för ett liv helt vigt åt avskild och tyst bön.

APOSTOLISKA TROSBEKÄNNELSEN

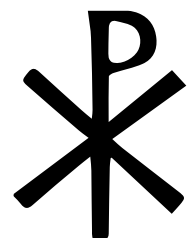
Den Apostoliska trosbekännelsen (latin: symbolum Apostolicum eller enbart Apostolicum) är den äldsta av de tre så kallade ekumeniska huvudsymbola (Den Apostoliska, Nicenska och Athanasianska). Den har sitt ursprung i den fornkristna församlingen i Rom, 200-talets början, och dess namn är tidigast dokumenterat i ett brev från Ambrosius cirka 390. Det är en längre version av den gammalromerska trosbekännelsen.

Den kallas apostolisk, eftersom den anses vara en pålitlig sammanfattning av apostlarnas tro så som den uttrycks i Nya Testamentet. Texten bygger delvis på aposteln Paulus definition av kristen tro i Romarbrevets tionde kapitel, vers 9 från 60-talet: ”Ty om du med din mun bekänner att Jesus är herre, och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli räddad.” Den teologiska

accenten ligger på andra trosartikeln om Jesus Kristus. Enligt en gammal legend ska de tolv apostlarna ha bidragit med var sin mening, vilket man ibland kan se på medeltida kalkmålningar. Den apostoliska trosbekännelsen är vanlig i Svenska kyrkan men brukas inte i de östliga kyrkorna som har andra bekännelser.

APOSTLAGÄRNINGARNA

Benämningen på den femte skriften i Nya testamentet - omedelbart efter de fyra evangelierna. Skriften skildrar den kristna urförsamlingens historia och särskilt Paulus verksamhet. Författaren tycks vara densamme som Lukasevangeliets och skriftens tillkomst beräknas till slutet av första århundradet. Huvudtemat är hur kyrkan utvecklas under den helige Andes ledning, med utgångspunkt i Jerusalem och med slutpunkt i Rom.

Låntagaren som betalade tillbaka med högsta ränta

Några rader om Nathan Söderblom som blev en första resurs för Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

Inför 100-årsjubileet för Lekmannaförbundet detta år, 2018, torde det vara på sin plats att med några rader erinra om en av initiativtagarna till detta förbund. Söderblom blev tillika den förste ordföranden för Lekmannaförbundet från oktober 1918.

Innan vi går in på hans roll här och i Kyrkan i övrigt, vill jag peka på en situation, som säkert var en verklighet för Söderblom. På sista sidan av Vuxenskolans tidning, Impuls, finns en artikel, som fått rubriken: "Nu lever svenskarna på lånade resurser."

Författaren till den korta artikeln skriver att vi svenskar överutnyttjar jordens eller klotets resurser, som om vi hade 4,2 jordklot.

Hur det är med den saken kommenterar jag inte mer än att hänvisa till Lukas evangelium 12 och Romarbrevet 8. Dock kan vi konstatera att författaren till nämnda artikel uttryckt eller vidrört en sanning, som är betydligt djupare och mer relevant och central, än han själv förstår. Allt som vi människor fått att förvalta är ett lån – det gäller inte minst våra egna liv.

Meningen med livet är en viktig fråga för dagens ungdom i Sverige, men vad betyder det om det är ett lån och vilka konsekvenser får det. Här kan de börja gräva och utforska vad livet betyder, och huruvida det är ett lån.

Denna lilla artikel gör inte anspråk på nyfunna fakta eller annan sensationell information. Ingen teolog, biskop eller ärkebiskop torde i Sverige ha blivit så känd och omskriven, som Jonathan Söderblom. (Som tonåring ändrade han förnamnet, och kortade ned det till Nathan). Han hade kontakter inte bara inom landet utan

över hela världen. Att som krönet på sin ämbets-tid och som ett bevis på sina viktiga strävanden för fred och frid i världen och en sann ekumenik, bli tilldelad Nobels fredspris 1930, talar sitt tydliga språk. Hans utlandskontakter var förvisso legio. Men inte många i Sverige har blivit så omskriven och hyllad i böcker och tidskrifter och på flera andra sätt, som Nathan Söderblom. Redan samma år som han avled, 1931, utkom två mycket innehållsrika och initierade minnesböcker. Den ena skriven av blivande Pastor Primarius i Stockholm, Olle Nystedt och den andra av hans professorskollega och sedermera biskop i Linköping, Tor Andrae. Båda böckerna blev mycket uppskattade och eftertraktade och utkom på några år i många, 5-10, upplagor.

Söderblom var tydligen mycket inspirerad av Jesu avskedstal i Joh. Ev. Att fred och frid borde råda i vår värld, såg han tydligen som sin stora, uppgift att arbeta med. Han gick in i sitt uppdrag med så stor nit att hans kroppsliga hälsa inte räckte till. Han var ofta sjuk.

Och år 1927 fick han en hjärtattack, och låg ett tag på sjukhus. Någon längre sjukhusvistelse hade han nog inte tid med. Hans kroppsliga svagheter fick honom inte att trappa ner på arbetet. Uppgiften var viktigare än hans kropp. Den hade han ju bara till låns och han måste fullfölja sitt uppdrag i Jesu efterföljd. En av hans viktigaste uppgifter var visitationerna ute i Ärkestiftets församlingar. De låg tydligen honom varmt om hjärtat. Då fick han möta, förutom prästerna, församlingsbor, lekmän, i församlingar i ärkestiftet, från Mälaren upp till norra Hälsingland.

År 1925, när han inbjöd till och förberedde det ekumeniska mötet i Uppsala och Stockholm, skar han ned på antalet

visitationer, men bara något, och direkt efter mötet skrev och redigerade han en bok om detta uppmärksammade möte, på drygt 700 sidor. Han ville nå ut till alla svenskar med budskapet om fred, enighet och samförstånd och kärlek. Detta var Söderbloms sätt att bry sig om människorna. Vad var det som drev honom att offra all sin tid och kraft åt den uppgift han anförtrots? Men ännu troligare hade han läst kyrkofadern Augustinus, som i en predikan skriver: "Vi är förvaltare... Försvara Kristus när han blir anfallen, svara den som knorrar, och tillrättavisa den som häddar..." Dessa ord från 400-talet är aktuella än i dag.

Att freden 1918 efter 1:a världskriget hängde på en skör tråd såg och förstod nog Söderblom. Därför var han angelägen att nå ut med Kristi budskap om fred i världen. Den kamp han här förde var svår och tung och viktig, men misslyckades, kan man tycka, när vi nu har facit i hand och vet vad som inträffade 1939. Själv gav dock Söderblom inte upp. Han inbjöd till det ekumeniska mötet i Uppsala och Stockholm 1925. Hit kom representanter från alla kristna kyrkor utom den som Söderblom kallade Petrus - den romersk-katolska kyrkan. Hans budskap var att kyrkorna i ekumenisk anda och i samförstånd skulle verka för fred och barmhärtighet.

Att förberedelsearbetet inför det ekumeniska mötet var ansträngande med många resor och överläggningar förstår vi lätt. Men trots stor arbetsbörda tvekade Söderblom inte att ta på sig ordförandeskapet för historien Lekmannaförbundet. Han var en av initiativtagarna till detta förbund. Han såg det som en bönegemenskap, som kyrkan behövde. Denna idé är en relevant och utmanande utmaning inför förbundets 100-årsjubileum.

Att Nathan Söderblom ö.h.t. blev ärkebiskop, får man nog se som ett Guds under. Det var ju lotten, som var utslagsgivande och föll på honom. Han hade hamnat på tredje förslagsrum tillsammans med en annan kandidat och med lika röstetal, varför lottdragning skedde. Kunglig. Majt. utsåg därefter Nathan Söderblom, den redan kände religionsprofessorn från Leipzig och Uppsala, till ärkebiskop 1914, samma år som 1:a världskriget utbröt.

Den som vill läsa mer om Söderblom, vår första ordförande, rekommenderas att läsa någon av minnesböckerna, som kom ut samma år som han avled. För några år sedan har också nya förnämliga böcker om Söderblom kommit ut, av förre biskopen i Strängnäs Jonas Jonsson och av Söderbloms barnbarns barn Omi Söderblom. Men för den som vill läsa en något kortare redogörelse över den man som satte Svenska kyrkan på kartan, kan jag rekommendera Svensk Kyrkohistoria, band 8. Här skriver professor Sven-Erik Brodd en initierad och innehållsrik och läsvärd

artikel. Tyvärr finns dock ej Lekmannaförbundet nämnt i detta förnämliga verk.

Ur den redan nämnda minnesboken av Tor Andrae vill jag här avslutningsvis citera några rader. I slutet av sin bok skriver han om hur det var när Söderblom den 12 juli 1931 låg på sin dödsbädd. Han gav tröst och uppmuntran till de närvarande anhängare "med ord av tacksamhet"... och han började "tala underbara ord om den kristnes oförgängliga hopp. Han betygade sin visshet om det eviga livets verklighet." "Jag vet att Gud lever, tillfogade han 491:7 och med orden "evigt liv" somnade han glädjestrålade in. Tor Andrae skriver: "Han hade fyllt sitt värv till slutet, som vittne om Guds skapande rikedom och medhjälpare till vår glädje."

Det var Nathan Söderblom som lärde oss vad ett helgon är - ett ord som många redan då på hans tid hade svårt för; han gav oss tolkningen: "Helgon är de som i liv och gärning visa att Gud lever."

Anders Boström
Förste vice förbundsordförande

Årets tema:
Den gudomliga musiken!

Varmt välkomna att göra er beställning på

- * dagbokenforlag.se
- * dagboken@telia.com
- * telefon: 070-334 51 38

dagboken

med kyrkoalmanacka 2018-2019

En glädjefylld årgång
som sprudlar av musik!

Artiklar och texter av kända författare, artister och musiker: Per Harling, Janne Schaffer, Barbara Hendricks, Jan-Olof Johansson, Gillis Simonsson, Anders Brogren, Christer Sjögren, Irma Schultz, Karin Rehnqvist, Viveca Servatius, Stefan Therstam, Ragnar Håkanson, Karin Nelson, Vassilis Bolonassos m fl.
Läs och njut!

Dagboken är som alltid fullmatad med det ni behöver veta för att leva med i det kommande kyrkoåret. Nu kommer den ut på eget förlag och kan därför köpas till lägre pris - 135 kr/st! (tidigare 169 kr/st)

Samarbetet med **Sensus** fortsätter och i Dagboken finns ett komplett underlag för sju bordssamtal på årets musiktema.

På hemsidan dagbokenforlag.se kan ni läsa mer om Dagbokens innehåll och historia.

Dagboken ges ut i samarbete med Svenska Kyrkans Lekmannaförbund
Utkommer i slutet av augusti

Johann Sebastian Bach

Den femte evangelisten

Johan Sebastian Bach är en centralgestalt i den protestantiska kyrkomusiken och känd bland annat för att han hade en omfattande produktion av verk för kyrkoårets olika högtider.

Han föddes i Eisenach i hertigdömet Sachsen-Eisenach den 21 mars 1685 och lämnade jordelivet i Leipzig i Kurfurstendömet Sachsen den 28 juli 1750. Föräldralös från tioårsåldern var han likväl en mönsterelev i skolan i Ohrdruf och han svarade frågeställaren följande på frågan om hur det kom sig att han hade haft sådan framgång som organist och tonsättare: *"Jag har varit tvungen att vara flitig. Den som är lika flitig kan komma hur långt som helst"*.

Två av Bachs allra vanligast utförda verk är hans passioner – oratorier över temat Jesu lidande och död – vilka utgör återkommande musikinslag under passionstiden i många länder. Han räknas till de allra främsta inom orgelmusiken och konsulterades ofta som orgelexpert när orglar skulle byggas eller repareras.

Utan föräldrar uppfostrades Johann av sin bror i Ohrdruf några mil från Eisenach och när det några år därefter blev för trångt hos brodern med en växande familj flyttad Johann till Lüneburg. I Lüneburg fick Johann friplats i Michaelikyrkans skola inte minst på grund av att han hade en så utomordentlig sopranröst. Från Lüneburg fotvandrade Johann flera gånger för att skaffa sig större kunskap och erfarenhet bland annat till Hamburg för kunskap i orgelspelning och till Celle för att lyssna till fransk instrumentalmusik. Efter en

tid som violinist fick Johann tjänst som organist i Arnstadt. Han skrev då några av sina första kantater. Efter att ha varit borta ca fyra månader i stället för lovliga fyra veckor i Lübeck för att utveckla sitt orgelspel lämnade han Arnstadt för annan tjänst vid Blasiuskyrkan i Mühlhausen. I Mühlhausen ingick han äktenskap med sin syssling Maria Barbara Bach med vilken ha sedermera fick sju barn, av vilka tre dog i ung ålder.

I Weimar utvecklade han sina kvaliteter och komponerade ett stort antal orgelverk. I vredesmod över att inte ha fått bli kapellmästare lämnade han Weimar. En sådan tjänst erbjöds dock vid hovet i Köthen. Johann stannade i Köthen i fem år och där tillkom de s.k. *Brandenburgkonserterna, alla violinkonserterna och många orkestersviter*. Även en stor del av klavermusiken komponerades här.

Efter sin hustrus frånfalle gifte han om sig med Anna Magdalena Wicken 1721. Med Anna fick Johann 13 barn av vilka fem överlevde Johann. Två år därefter, 1723, fick Johann tjänst som *kantor vid Thomasskolan i Leipzig* efter Johann Kuhnau och som tredjehandsval bland de sökande.

Johann Sebastian Bach kom att stanna i Leipzig under resten av sitt liv. Johanns uppgifter var dels att leda musikundervisningen i Thomasskolan, dels att ansvara för musiken i stadens båda kyrkor, Nicolaikyrkan och Thomaskyrkan, och i stadens musikliv i stort. Han prioriterade musiklivet före undervisandet och kom inte sällan på kant med såväl eleverna när de inte levde upp till hans högt ställda krav, som sina överordnade på skolan och i staden.

Bach var lutherskt kristen och brukade ge Gud äran av sina kompositioner med överskriften *"Soli Deo Gloria"* – ära åt Gud allena. I Leipzig levde Bach ett stilla liv som lärare och kantor. Han skrev främst musik som kunde användas under kyrkoåret. Under de första åren i Leipzig skrev och framförde han kantater i en takt motsvarande en kantat i veckan t.ex.

Bostadshus och Museum i Eisenach.

Hertz und Mund und Tat und Leben för Marie besökelsedag. Förutom de flesta av hans 200 kantater skapade han också de stora verken – *Johannespassionen*, *Matteuspassionen*, *Juloratoriet* och *h-mollmässan* i Leipzig. Den sistnämnda sammanställde Johann mot slutet av sitt liv. År 1747 besökte Johann kung Fredrik II av Preussen, som var en entusiastisk amatörmusiker som även hade Johanns son Carl Philipp Emanuel anställd som hovmusiker. Besöket resulterade i verket *Musikalisches Opfer*, ett antal kompositioner över ett och samma kungliga tema som improviserades av kungen.

Under sina sista år koncentrerade sig Bach på sin stora studie av fugans form och teknik, *der Kunst der Fuge*, ett verk som förblev oavslutat. Vintern 1749-1750 drabbades Johann av en ögonsjukdom som efter två misslyckade operationer lämnade honom blind. Johann Sebastian Bach dog den 28 juli 1750 i sviterna av ett slaganfall. Han begravdes på Johanneskyrkogården i dåvarande Leipzigs utkant. Efter ett par flyttar vilar han i dag under högkoret i den Thomaskyrka som var hans arbetsplats under många år.

Anders Nordberg

Thomaskyrkan i Leipzig.

RIKSKONVENT 2018

JUBILEUM 100 år

ANMÄLAN

Rikskonvent Uppsala stift

Jubileum 100 år

27 - 29 juli 2018

Fyll i blanketten (var god texta) och sänd anmälan senast den 2 juli till:

Rikskassör
Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 445 ÖSTERSUND
070-557 82 41

OBS OBS OBS

Endast två anmälningar per blankett

NAMN.....

Jag tillhör förbundsrådet ☐ Jag är stiftsombud ☐ Jag är kårombud ☐

MEDRESENÄR.....

Jag tillhör förbundsrådet ☐ Jag är stiftsombud ☐ Jag är kårombud ☐

ADRESS.....

POSTNUMMER..... ORT.....

Telefonnummer..... (där vi lättast kan nå dig/er)

Stift.....

Konventsavgiften är 800:- per person inkl samtliga måltider och utflykter enl. program.

För barn under tolv år 300.- rabatt (serveras barnportioner)

Avgift dagsbesök: Fre 27/7 400:- (luch+middag+kaffe)

Lör 28/7 600:- (kaffe+luch+utflykter+festmåltid)

Sön 29/7 200:- (luch+kaffe)

Avgiften betalas in senast den 2 juli till:

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

Plusgiro 50 27 87-5

I avgiften ingår måltider enligt programmet

Anmälan är bindande och avgiften återbetalas ej vid återbud. Undantag vid sjukdom mot läkarintyg

I samarbete med

sensus

VIKTIGT

**Endast anmälningsavgiften betalas in i förskott
Glöm inte att ange namn och adress vid inbetalningen**

HOTELLBOKNING NÄSTA SIDA

Övernattningar

Jag/vi önskar logi följande nätter

Natten mellan tors - fre (26/7) ☐

Natten mellan fre - lör 27/7) ☐

Natten mellan lör - sön (28/7) ☐

Natten mellan sön - mån(29/7) ☐

Hotel

Hotel Scandic Nord Uppsala ☐ Dubbelrum 1090.-/natt ☐ Enkelrum 890.-/natt

*Del i dubbelrum kan ev ordnas om ytterligare någon är intresserad

OBS! Rabatterna gäller endast bokningar gjorda genom Konventscommitén

Övrig information

Jag är allergiker - allergisk mot

Jag önskar rökfritt rum

Jag önskar handikapprum (OBS ev extrakostnad)

Önskemål om specialkost.....(OBS ev extrakostnad)

UTFLYKTER

Lördag eftermiddag den 28 juli

Jag/vi vill delta i lördagens utflykt till Uppsala Domkyrka.....personer

(Uppsala Domkyrka - Uppsala Gamla kyrkogård - Årkebiskopens hemvist - Helga Trefaldighetskyrkan)

Jag/vi vill delta i lördagens utflykt till Sigtuna.....personer

(Sigtunastiftelsen - Sigtunaskolan Humanistiska läroverket, riksinternat - Lekmannaskolan 'Ansgarsliden' -

Manfred Björkquists grav, blomsternedläggning, tillika Algot Tergels grav - Förtäring ombesörjs av förbundet.)

Jag/vi vill delta i fredagens lunch.....personer.

Lunchen ingår i koventsavgiften men måste ändå beställas

Svenska kyrkans lekmannaförbund 100 år

Rikskonvent 2018

FREDAGEN DEN 27 JULI 2018

08:30 - 14:00 Konventsbyrå öppen för information och incheckning

10:00 - 11:30 Förbundsrådet sammanträder

11:45 - 12:00 Presskonferens

12:00 - 13:30 Lunch

14:00 - 16:30 **ÖPPNINGSCEREMONI i Lötenkyrkan**

14:00 - 14:55 Psalmsång – Solistframträdande (Erik Boström) – Välkomsthälsning

- **Öppningsanförande:** Förbundsordförande *Anders Nordberg*
- Lekmannaförbundet i Uppsala stift: *Bernt Lagelius, Klas Tufvesson*
- Uppsala kommun: *Magnus Åkerman*
- Solistframträdande (Jan Henriksson)
- Kaffe
- Psalmsång

15:45 – 16:30 **Inledningsanförande:** Överhovpredikanten och Biskop em. *Lars-Göran Lönnermark*

- *"Var barmhärtiga så som er fader är barmhärtig"* (Luk 6:36) eller ev. annat tema
- Solistframträdande (Magnus Wittgren)
- **Information - Frågor och Svar:** *Juhani Ahonen, Gert Råvik och Berit Olsson*

18:00 **Middag** - Scandic Hotell Nord

19:30 Buss till Lötenkyrkan

20:00 - 21:00 Från **Söderblomsspelen i Trönö** – jubileumsframträdande

21:10 - 21:30 **Aftonbön** Förste vice förbundsordförande, Kyrkoherde em. *Anders Boström*

- Solistframträdande (Erik Boström)

21:40 Buss till Hotell Scandic Nord

21:45 **Kvällskaffe** och Gemenskap

LÖRDAGEN DEN 28 JULI 2018

07:30 - 08:30 Frukost

08:30 Konventsbyrå öppnar

09:00 - 09:20 **Morgonbön** (Lekmannaledd) med Solistframträdande

09:30 - 11:45 **Konventsförhandlingar**

12:00 - 13:00 **Lunch**

13:15 – 17:00 **Utflykter** – *Alternativ med nedslag i lekmanaförbundets historieskrivning*

1. Sigtuna

Sigtunastiftelsen, Sigtunaskolan Humanistiska läroverket – riksinternat, Lekmannaskolan - Ansgarsliden – Manfred Björkquists grav - *blomsternedläggning* - Algot Tergels grav - *Förtäring ombesörjs av förbundet.*

2. Uppsala

Uppsala Domkyrka (rikshelgedom) med åtskilliga gravar, sarkofager m.m., Gustav Vasa och hans tre gemåler (Katarina av Sachsen – Lauenburg, Margareta Eriksdotter – Lejonhuvud och Katarina Stenbock), Johan III, Katarina Jagellonica, Emanuel Swedenborg, Carl von Linné, Nathan Söderblom med hustru Anna Söderblom - *blomsternedläggning* - Erik den heliges relikskrin, Elisabet Vasa, Magnus Stenbock, Olof Rudbeck m.fl. – alternativt eller med **Uppsala Gamla kyrkogård** med åtskilliga gravar kring det Grekisk-Ortodoxa gravkapellet t.ex. släkten Hammarskjöld – Bo, Dag, Hjalmar, Peder och Åke, Gustaf Fröding, Yngve Bri-lioth, J.A. Eklund, Ingemar Odlander, Karl Olivercrona, Jan Fridegård, Östen Undén, Peter Fjellstedt, Jan Gabrielsson, Lasse Eriksson, Moltas Eriksson, Bruno Liljefors, Erling Eidem, Charlotta Lovisa von Kraemer, Margit Sahlin, Gösta Knutsson, H.S. Nyberg, Fadime Sahi-ndal, Tor Andrae, P.D. Amadeus Atterbom, Erik Gustaf Geijer, Malla Silverstolpe, Morris Bergling, Bengt Hallberg, Thorsten Bolin, Ruben Josefson, Cacka Israelsson, Olof Thörnell, Ingemar Hedenius, Axel Hägerström, Ragnar Edenman, Sven Lilja, Sten von Friesen, Hans Rosling, Wilhelm Lundstedt, Helge Bernhardsson (vice ordf. 1996 - 2005 i Lekman-na-förbundet), Bengt Sundkler, Hugo Stenbeck och Torgny Segerstedt - alternativt eller med **Ärkebiskopens hemvist och Helga Trefaldighetskyrkan**

Åter till Scandic Hotell Nord efter utflykterna.

18:00 - 21:00 **Fest- och jubileumsmiddag** – *Överraskningarnas afton* med musikunderhållning, solist-framträdande (Jan Henriksson), nyckelharpa, allsång, hyllningstal och avtackningar m.m.

21:15 - 21:45 **Aftonbön** - Familjen *Kristina och Anders Åström*

SÖNDAGEN DEN 29 JULI 2018

07:30 - 08:30 Frukost

- Utcheckning

09:00 - 09:55 **Morgonbön** med minnesbilder från Lekmanaförbundets verksamhetsår

- Hedersordförande *Carl-Axel Axelsson*
- Solistframträdande (Magnus Wittgren)

10:15 Buss till Uppsala Domkyrka

11:00 - 12:30 **Uppsala Domkyrka**

- Förböns- och Sändningsmessa under ledning av Biskop *Ragnar Persenius*
- Sångsolister och Lekfolk medverkar (Södra Vi-kvartetten, Erik Boström, Jan Henriksson och Magnus Wittgren.)
- Buss till Hotell Scandic Nord

13:00 - 14:30 **Lunch**

14:30 **Avsked och Hemresor** i tacksamhet till Kristus!

FAMILJENYTT

TILL MINNE

ROBERT ANDERSSON

Robert Andersson, Väsby Lekmannakår, Kulla Pastorat, Lunds stift, har 94 år gammal, den 17 december 2017, fått sluta sitt liv på jorden. Väsby Lekmannakår ser med stor tacksamhet tillbaka på 33 års gediget arbete som sekreterare i kåren.

Robert var född och uppvuxen i i Väsby socken utanför Höganäs. 1946 fick han anställning vid Statens Järnvägar där han arbetade som tågklarare till 1987. Robert och hans hustru, Gunnel, flyttade 1956 till Ingelstråde där de fick tjänstebostad i den gamla banvaktstugan.

Redan som mycket ung var Robert aktiv scout. Han avtackades 1970 och mottog Svenska Scoutförbundets förtjänstmärke i silver efter tretton år som ordförande i Väsby scoutkår. Men det blev först i samband med flytten till Ingelstråde som hans stora intresse för föreningsliv började.

Robert värnade om djur och natur och som mångårig ledamot i Kullabygdens Djurskyddsförening erhöll han Sveriges Djurskyddsförenings guldmedalj för förtjänstfullt arbete.

Robert var under 24 år ordförande och en drivande kraft i Ingelstråde Bygdeförening.

Genom sitt yrke, sina ideella engagemang och sin personlighet blev Robert en välkänd och respekterad person i bygden.

Vi delar den sorg och saknad som Roberts hustru Gunnel och dotter Inger med familj känner.

Under Roberts begravning sjöngs hans älsklingspsalm, psalm nr 646:

*Grip du mig, helige Ande,
drabba mig, låga klar.
Visa vägens riktning,
ge mina frågor svar*

*Väsby lekmannakår genom
Kjell Green, Stina Arvidsson,
Gunilla Pedersen, Monica
Axelsson, Gunnel Andersson.*

SÄND MIG

Tänk om jag kunde bli sändebud
och berätta för andra om frälsningens Gud.
Tänk om jag fick mod att bryta opp
och följa Herren med tro och hopp.
Tänk om jag var en apostel stark
som för Guds rike bröt ny mark
Tänk om jag kunde med tillit gå ut
och lita på Jesus till livets slut.

Mark 3:7-19

EFTERFÖLJELSE

Var rädd om din nästa,
låt omtanke fylla din värld,
ge andra det allra bästa
och älska dem under din färd.
Lura inte en blind att falla,
behandla med rättvisa alla,
Till barmhärtighetens Gud ska du be
att han kärlekens kraft må dig ge.

3 Mos 19:1-2 och 13-18

LIVET OCH EVIGHETEN

När livet är som vackrast,
så tänker jag mig döden.
Där alla rosor blommar
och ingen känner nöden.
Där ängarna är gröna
och vattnet klart och kallt,
i Herrens ljuva rike
finns glädje överallt.

Så blir vår sista dag den första
att leva uti himmelsk boning
Där ska man aldrig mera törsta
efter frid och fred, försoning.
Ett jordiskt liv nu bytes ut
i gudomlighetens ljus
till liv, som aldrig har ett slut
i evighetens fadershus.

*Lilian Skattberg
Lekmannaförbundet i Skara stift*

Glimtar från förbundets stiftskonvent under våren 2018

Stiftskonvent i Uppsala stift

Lördagen den 22 april samlades ett drygt trettio-tal medlemmar i Delsbo för att delta i årets vårkonvent för Uppsala stifts lekmanaförbund.

Det var Församlingsskåren i Delsbo som stod som värd för stiftskonventet. Konventet inleddes med kaffe och smörgås i församlingshemmet Mariagården. Därefter firades högmässa i Delsbos vackra kyrka, en treskeppig basilika från 1893, under ledning av komminister Joakim Johansson.

Efter högmässan serverades lunch i församlingshemmet och under lunchen berättade Margot Lindmark, ordförande för Församlingsskåren i Delsbo, om kårens verksamhet.

Innan årsmötet delgav kyrkoherden och teologie doktor Peter Södergård konventsdeltagarna några tankar om barmhärtighet. Barmhärtighet kan vara krävande, det kan kosta på och visa barmhärtighet. Ett extremt exempel på barmhärtighet visade Maximilian Kolbe, en polsk franciskanmunk och präst. Han erbjöd sig att ta en medfånges plats i koncentrationslägret i Auschwitz för att svälta till döds.

Åke Löfstrand från Delsbo valdes att leda konventsförhandlingarna som inleddes med parentation för Hans Hellichius. Han har bland annat varit kassör i Uppsala stifts lekmanaförbund. Verksamhetsberättelsen och den ekonomiska berättelsen godkändes.

Innan mötet avslutades, avtackades Roger Karlsson som avgick som ordförande för stiftsförbundet i samband med konventet.

Bernt Lagelius

FOTO: LENNART PERSSON

Stiftskonvent i Stockholms stift

Stockholms lekmanakårer samlades till stiftskonvent den 21 april i Vallentuna. Efter en halvtimmes tågresa utfeter Roslagsbanan genom ett vårgroönt landskap var vi framme i Vallentuna.

Stockholms stiftsförbunds stiftskonvent 2018 började i denna ståtliga kyrka med en morgonmässa ledd av Johan Blix, vikarierande kyrkoherde. Efter motgonmässan hälsade kyrkorådets ordförande välkommen och gav en kort historik om kyrkan och församlingen.

Vallentunakåren är en av Stockholms stifts större kårer med en omväxlande verksamhet och med stort engagemang i kyrkans olika uppgifter. I den intilliggande Mathiasgården intogs lunch och i samma lokal berättade Jimmy Ullgren, vice ordförande i konventsrådet, om Vallentunakåren och uttryckte stor glädje över att så många hade kommit för att delta i stiftskonventet.

Vallentuna är en kommun med många runstenar och efter lunch berättade Sigurd Ramqvist om forskningen kring dessa stenar. Han gav åhörarna stor inblick i många märkliga historieminnen och han väckte åhörarnas intresse att studera och läsa mer om dessa stenar.

Stiftskonventet fortsatte med mötesförhandlingar som leddes av Kjell Agefors, vald till ordförande för mötet. Verksamhetsberättelse och ekonomisk rapport godkändes. Konventsrådet beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret. Samtal inför 100-årsjubileet och planering inför sommaren och hösten 2018 gjordes.

Förhandlingarna avslutades i tacksamhet med blomsterbuketter till dem som på olika sätt hade bidragit till detta välplanerade stiftskonvent. Ett stort tack riktades till Vallentuna församling som på ett mycket generöst sätt stöder lekmanarörelsen i Stockholms stift. I stiftskonventet deltog ca 30 personer. Efter en minnesvärd och berikande dag återvände många av oss till Stockholm med omnejd!

Gunnel Berggren Larsson

Ordförande i Lekmanaförbundet i Stockholms stift

Stiftskonvent i Strängnäs stift

Eskilstuna-Fors kyrka.

Årets stiftssamling den 21 april var litet annorlunda eftersom vi bestämt oss för att vara i en församling som inte har någon kår. Vi vidtalade kyrkoherden i Eskilstuna pastorat som både lovade oss att få vara i Fors församlingshem och att komma och berätta om arbetet i Eskilstuna.

Under förmiddagen hölls årsmöte som inte bjöd på några större överraskningar. En ny ledamot valdes till rådet, Peder Granath och en ny revisorsersättare, Stefan Jäger, i övrigt omval. Efter förhandlingarna följde lunch med paj och sallad och den sedvanliga lottförsäljningen. Inkomsten från denna plus ett bidrag från kassan skickades sedan till jubileumsfonden. Vi ser med förväntan fram mot sommaren och rikskonventet med jubileet i Uppsala!

Under eftermiddagen berättade Johan Hedlund, kyrkoherden i Eskilstuna pastorat om det arbete som skett och som pågår. Först slogs de två stora församlingarna Fors och Kloster ihop med allt vad det innebar. Från årsskiftet har ett ännu större pastorat bildats då nu även Västra Rekarne med de fyra församlingarna Gillberga, Lista, Öja och Västermo

tillkommit. Det är mycket som måste börja fungera och Johan Hedlund tror att mycket kommer att bero på den enskilda individens insats.

I Västra Rekarne finns två kårer och här finns alltså en chans att påverka. Det är synd att det verkar vara en tendens till att det saknas kårer i de större städerna. Människorna verkar mer splittrade och ointresserade i städerna. Och utbudet av aktiviteter är större. Vi får se om det går att skapa en ny kår här i Eskilstuna. Det har inte funnits någon sedan ca femton år tillbaka.

Något som gladdde oss var att Mats Ytterberg från Oskarshamn ville delta i vårt konvent. Han var på besök hos sin far i Eskilstuna just den dagen. Det är kanske en idé, att vi passar på att besöka andra kårer eller samlingar om vi får tillfälle.

Efter diskussion och en kopp kaffe var det så dags att avsluta dagen i Fors kyrka där kyrkoherden Johan Hedlund höll en kort andakt.

*Beryll Grandell
Ordförande i Lekmannaförbundet i
Strängnäs stift*

Stiftskonvent i Lunds stift

Svenska kyrkans Lekmannaförbund i Lunds stift höll stiftskonvent i Rydsgård lördagen den 21 april med Rydsgårdsortens lekmanakår som värdar.

Efter välkomsthälsning av stiftsförbundets ordförande Magnus Wittgren och morgonbön serverades förmiddagsfika i församlingshemmet. Därefter hölls årsmötesförhandlingar. De icke-ombud som inte deltog vid förhandlingarna hade möjlighet att åka med på utflykt till Johannamuseet.

Efter en välsmakande lunch begav sig de ca 90 deltagarna till Villie kyrka där det framfördes ett musikaliskt kyrkospel (av Nina Hoppe och musikarrangemang av Janne Persson) om Katharina von Bora. Vi dröjde oss alltså kvar vid reformationsjubileet och i dramatiseringen om Katharina von Bora fick vi följa några av de kvinnor som påverkade och påverkades av Martin Luther. I kyrkospelet framfördes många av Luthers psalmer, bl.a. Från himlens höjd jag bringar bud, Vår Gud är oss en väldig borg och Hör här de helga tio bud. Efter eftermiddagskaffe och Magnus tack till Rydsgårdsortens lekmanakår hölls en mycket fin sändningsmessa.

*Marie Nederman
Förbundssekreterare*

Villie kyrka.

Foto: Simon Steinbichler Jönsson

Stiftskonvent i Linköpings stift och 90-årsjubileum för Linköpings Domkyrkokår

Lekmannaförbundet i Linköpings stift höll den fjärde söndagen i Påsktiden eller den 22 april stiftskonvent i Gamla Domprostgården i Linköping. Konventet utgjorde en del i det 90-årsjubileum som samtidigt firades av och för Linköpings Domkyrkokår.

Konventet och jubileet inleddes med Högmässa i Linköpings Domkyrka där några av Domkyrkokårens medlemmar tjänstgjorde som textläsare och kollektupptagare.

Ett fyrtiotal deltagare, inbjudna gäster samt medlemmar från kårer i hela stiftet samlades sedan till festlunch i Gamla Domprostgården där ordföranden i Lekmannaförbundet i Linköpings stift, Jan Henriksson, Södra Vi och Domkyrkokårens talman Sven Linge hälsade välkommen. Södra Vi-kvartetten sjöng sånger till Lennart Sjöstedts pianospel, och den jubilerande kåren fick motta hyllningar i form av tal och blommor. Svenska kyrkans lekmannaförbunds ordförande Anders Nordberg, Jönköping, höll högtidstalet och hyllade Domkyrkokåren som en av de äldsta i Sverige med en lång och gagnelig verksamhet, bl.a. med talmän som Erik Carlegrim och Berndt Petersson. Kårens kaplan Carl-Ingvar Facks läste en bön utformad av Martin Luther och ingående i en Bachkantat. Domprost Peter Lundborg gratulerade och tackade från domkyrkoförsamlingen och Kärstin Brattgård talade för församlingsrådet. Anders Nordberg gratulerade med hälsningar från riks-

Kårrådet och Jubileumskommittén ses här med rosor i händerna - fr.v. Vera Samuelsson, Arne Bengtson, Sven Linge, Inger Lilja, Berit Boberg, Inger Petersson, Sonja Pettersson och Henry Braxell.

förbundet och överlämnade ett inramat diplom med bibelord hämtat från 1 Petr. 4:10-11. Jan Henriksson hälsade och framförde gratulationer från Stiftskonventsrådet, Britt Andersson från Vimmerbykåren, Peter Ragnar från Kyrkans Vänner i Norrköping och Lars Linde från Gistadkåren. Talman Sven Linge tackade för hyllningarna, gav en historik över Domkyrkokåren och talade till kårens hedersledamot, Elsa-Maria Carlegrim. Han tackade inte bara för gåvor och blommor utan också kårrådet och jubileumskommittén för goda insatser.

Själva stiftskonventsförhandlingarna leddes av stiftskonventsordföranden Jan Henriksson varefter den 90-åriga kåren bjöd på kaffe med jubileumstårta. Före jubileets och konventets avslutning informerade förbundsordföranden Anders Nordberg om och hälsade alla välkomna till Lekmannaförbundets 100-årsjubileum och Rikskonvent 2018 i Uppsala den 27-29 juli 2018.

Jubileet avslutades med psalmsång och med Herrens bön i syskonring.

*Sven O. Linge
Talmän och Ordförande*

Elsa-Maria Carlegrim med sina döttrar.

Fr. v. Peter Ragnar, Britt Andersson och kaplan Carl-Ingvar Facks.

Stiftskonvent i Växjö stift

Svenska kyrkans lekmannaförbund i Växjö stift samlade lördagen den 21 april drygt sextio medlemmar till Stiftskonvent i Näsby, med mässa och konventsförhandlingar i Näsby kyrka och med servering, föredrag och gemenskap i den intilliggande Mariagården. Värddår för stiftskonventet var Näsby församlingsår.

Efter välkomsthälsning med kaffe och smörgås i Mariagården samlades deltagarna till morgonmässa i Näsby kyrka. Mässan med predikan (beredelseord) över temat "Nåden och Förlåtelsen" och med nattvardsgång förrättades av komminister Miriam Wredén Klefbeck Efter mässan men före årsmötesförhandlingarna berättade efter önskemål under tecknad om Näsby kyrka, "Kyrkan på höjden", som för drygt 110 år sedan invigdes i december 1909.

Bland befolkningen inom Näsby församling hade det sedan länge varit ett önskemål att en ny kyrka skulle byggas inom Näsby samhälle, inte minst på grund av att samhället snabbt hade utvecklats efter det att Södra stambanan hade öppnats för trafik 1864. Samhället Näsby med dess centrum kom att vara beläget en bit från den gamla "Näsbyöbyn" med dess socken kyrka.

Näsby kyrka bekläddes med rött tegel i nygotisk stil efter förebilder från norra Tyskland och Baltikum. Byggnaden utgör en s.k. hallkyrka, vilken består av ett långhus med rundat kor, vapenhus, sakristia i norr och S:t Markus kapell i söder. Kyrkan har två torn, varav det södra är betydligt högre än det norra.

Bygget av kyrkan blev försenat eftersom de som skulle mura kyrkan hade deltagit i storstrejken, och när kyrkan invigdes var den ännu inte riktigt färdig invändigt. Under årens lopp har kyrkans interiör ändrats många gånger. År 1933 fick kyrkan sanitära anläggningar och tjugonio år senare inreddes S:t Markus kapellet. År 1977 togs de fyra främre bänkarna bort och ersattes med lösa stolar. Tjugo år senare byggdes församlingshemmet Mariagården med en halvt underjordisk förbindelsegång till kyrka. En större renovering av kyrkans interiör skedde år 2000. Då ändrades färgsättningen på bänkarna i kyrkan från grå färg till ockra. Fyra år senare, 2004, fick kyrkan fasadbelysning. År 2012 invigdes en ljusstake för avlidna och ett dopträd för doppta.

År 1961 ersattes kyrkans altare i trä av ett murat altare. Korfönstren dekorerades av konstnären Elis Lundqvist, Huskvarna och bördig från Näsby. Kyrkan fick nu

ett mer konstnärligt utseende. Det vänstra fönstret visar Jesu födelse, i mittfönstret den stående Kristus och i det högra fönstret Kristus som predikar för apostlarna. Gemensam nämnare för fönstren är ljuset. Gud bor i ljuset. "Jag är ljuset, förhoppningens och glädjens ljus. Fördelningen blir två mörka fönster vid sidorna, de jordiska, medan det mittersta är det himmelska med det gudomliga ljuset.

Kyrkans dopfont är från 1972, skuren i röd jämtlandskalksten. Predikstolen har funnits med allt sedan kyrkan byggdes. Ljuskronorna över mittgången är utformade och tillverkade av metallfabriken EOS i Näsby. Ljuskronorna bär inskriptionen. "Gud är ljus och intet mörker finns i honom".

Näsby kyrka har två orglar. Läktarorgeln och dess fasad är tillverkade av Hammarbergs orgelbyggeri i Göteborg. Orgeln har trettio stämmor och ettusenåttahundra pipor. Orgeln invigdes 1958 och ersatte den ursprungliga orgeln från 1909. Kororgeln köptes in 1962 och har fyra stämmor. Triumfbågens tvärbalk och dess medeltida krucifix sattes upp på sin nuvarande plats 1926. Triumfkrucifixet är utformat i nygotisk stil vid 1200-talets slut eller 1300-talets början och är kyrkans förnämsta föremål.

Efter årsmötesförhandlingar och gemensam lunch fick deltagarna lyssna till ett kåseri om Lina Sandells liv, sång och musik. Kåsör var samme undertecknad som under förmiddagen hade berättat om Nässjö kyrka.

Carolina Wilhelmina (Lina) Sandell föddes den 3 oktober 1832 i Fröderyd åtta mil söder om Jönköping. Hennes föräldrar var Fredrica, född Engstrand, och hennes make prosten Jonas Sandell. Året innan Lina kom till världen hade makarna Sandell förlorat en femårig son, Carl Wilhelm, men hade tre äldre barn kvar i livet, Christina 13 år, Johan 11 och Charlotta 9 år. Namnet på den nyfödda flickan, Carolina Wilhelmina, erinrade om den året innan bortgångne brodern. Två år senare fick familjen ännu en dotter, Mathilda.

Carolina som senare kallade sig Lina, var ett känsligt och inåtvänt barn som stod sinfar nära. Medan fadern satt vid sitt skrivbord och arbetade, hade Lina en egen vrå i hans arbetsrum där hon kunde leka och senare ägna sig åt läsning. Fadern var en bildad och beläst man med ett rikt bibliotek med böcker i blandade ämnen på många språk. Han undervisade sin dotter och lärde henne både tyska, franska och engelska samt även lite latin och grekiska. Lina fick också studera historia, geografi och naturvetenskap och inte minst läste hon massor av kristen och religiös litteratur. Att fördjupa sig i predikosamlingar och uppbyggelse-skrifter var vanligt under 1800-talet och att lära sig franska, tyska och en smula historia och geografi ingick i tidens bildningsideal för de bättre bemedlade. Att lära sig engelska och naturvetenskap,

för att inte tala om latin och grekiska var ovanligt för kvinnor. Men prosten Jonas Sandell såg sin dotters begåvning och iver att lära och uppmuntrade hennes studier. Det fanns inte någon möjlighet för flickor att gå i läroverk eller att läsa på universitet vid den här tiden, men flickskoleväsendet var däremot under uppbyggnad under Lina Sandells uppväxt.

Lina gick varken i någon flickskola eller i folkskolan utan hon undervisades i hemmet. Det var vanligt för barn tillhörande Linas samhällsklass. Tidigt blev läsning och skrivning hennes stora intressen. Förutom av fadern fick Lina undervisning av den unge prästen Per Nordström, som också var hennes sväger. Per var gift med Linas äldre syster Christina. Ett skäl till att Lina kunde ägna sig åt studier och inte som så många andra också hjälpa till med praktiskt hushållsarbete mm. var att Lina hade dålig hälsa. Hon var ofta sjuk, och föräldrarna trodde att hon knappast skulle uppnå vuxen ålder. Hon orkade inte med tungt arbete t.ex. i köket. Däremot älskade hon att sitta och drömma, upplügen i en kraftig ask i trädgården, omgiven av det susande lövverket. Föräldrarna förväntade sig inte att Lina skulle bli gift på grund av sin hälsa. Alternativen för kvinnor som inte blev gifta var få vid den här tiden och det var mycket vanligt att man i sådana fall stannade hemma hos föräldrarna för att hjälpa till som hemmadotter. Lina funderade då och då över kvinnans roll och skrev 1849 ett avsnitt om varför det fanns så stora fördomar mot "läsande fruntimmer" Varför fick kvinnor ägna sig åt hushållet, åt sömnad, sköna konster och dans men inte åt läsning och vetenskap?

Som medhjälpare till sin far, medhjälp med ämbetsberättelser, med svarsbrev blev det en stor upplevelse för Lina att få följa med fadern på ett prästmöte till Stockholm 1853. Hon lyssnade flitigt på alla föredrag och besökte såväl Stockholm som Uppsala. Hon fick också besöka Operan och tillsammans med sin far besöka Djurgården med en avslutande supé på Hasselbacken. Hemresan gick med båt till Jönköping och Lina skrev efter Stockholmsbesöket att hon hade många dyrbara minnena från denna hennes första Stockholmsresa och att inget var henne så kärt som minnet av den natt så hon färdades på vattnet genom landskapen tillbaka till Jönköping.

I samband med en resa från Fröderyd till Göteborg via Jönköping (en dag med häst och vagn) och via Vättern och Göta Kanal 1858 så ramlade fadern strax utanför Motala över bord och drunknade. En kraftig virvelvind fick båten att kränga varvid fadern föll i vattnet. Lina och fadern var på väg till Göteborg för att möta faderns gamla vän domprosten Peter Wieselgren. Först en vecka efter olyckan fann man faderns kropp några kilometer från Motala. Lina skrev i brev till Bernhard Wadström: "Först kunde jag inte fatta vad som inträffat, när jag såg far falla överbord. Men när detta blev klart för mig, graps jag av en outhärlig smärta och ångest". Den människa som stått henne allra närmast, som hon älskat allra mest hade brutalt och plötsligt ryckts ifrån henne. Hon skrev senare att hon aldrig älskat någon så innerligt som sin far. Händelsen blev ett trauma som kom att påverka resten av hennes liv. Lina skrev den 2 augusti 1858: "Den käre trofaste Herren har nyss tagit min

Sonja Sjölander, ordförande i Nässjö församlingskår, hälsar konventsdeltagarna välkomna.

Föredragshållare och kåsör Ingvar Ellbring, Nässjö.

Avslutande andakt under ledning av kyrkoherde emeritus Bo Bergstrand.

Del av stiftskonventsrådet i Växjö stift, Göran Gynnerstedt och Kerstin Göransson.

Lekmän från Nässjö församlingskår ansvariga som kyrkvårdar och gudstjänstvårdar under morgonmässan i Nässjö kyrka.

dyre fader till sig och därigenom lossat ett band, som var rätt fast. Mitt hjärta hängde rätt hårt vid honom; jag har aldrig älskat någon i jämbredd med honom. Vi hade växt tillhoppa sedan många år tillbaka. Ett stort tomrum har uppstått. Endast Jesus kan fylla det.”

Lina anställdes som tidskriftsredaktör 1861 av den nybildade Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS), en inomkyrklig väckelserörelse grundad av Carl-Olof Rosenius 1856. Rörelsens huvudmål var att vitalisera det andliga livet i kyrkan genom bl.a. en enklare liturgi, mer lättsjunga psalmer och mer känslofylla bibeltexter. Att Lina som kvinna fick en ansvarsfull roll i en organisation hade influerats av landets dåvarande frikyrklighet.

Lina ingick äktenskap den 21 maj 1867 vid 34 års ålder, äktenskap med grosshandlaren, predikanten och nykterhetsivraren Oscar Berg som var sju år yngre än Lina. Bröllopet ägde rum i Hökabergs prästgård i Småland och vigselförrättare var Linas bror Nils Johan Sandell, då komminister i Lannaskede. En till viss del tveksam Lina övertalades av andra att tacka ja.

Ett år efter giftermålet bjöds Lina in till det kungliga slottet och till prinsessan Eugénie där Lina upptogs i prinsessans syförening. Drygt ett år efter giftermålet, den 4 oktober 1868, födde Lina ett dödfött barn, en flicka. Man kan ana en stor sorg och ett trauma kring detta, en stor förtvivlan, men får inget veta.

Förhållande mellan makarna Berg uppfattades som gott. Makarna kompletterade varandra bl.a. på så sätt att när Oscar drev iväg med nya idéer och planer, kunde Lina med sin större försiktighet vara dämpande och återhållsam, detta även om Oscar i regel sjösatte det han föresatt sig. Oscar var på sitt handelskontor under förmiddagarna, predikade flera kvällar i veckan och studerade halva nätterna. Oscar och Lina fick ta hand om flera av sina syskonbarn efter det att de hade förlorat sin mor. Barnen fick ett gott hem hos Lina och Oscar i Stockholm. Linas yngre syster Mathilda dog 1873 och efterlämnade tretton barn.

Hösten 1892 blev särskilt svår för makarna Berg. Oscar hade på grund av sjukdom haft svårt att sköta sina affärer och han anklagades för lättsinnigt ingångna ansvarsförbindelser och för bistande bokföring. Kristna affärsvänner gick i borgen för Oscar och flera av dem gick i konkurs med Oscar som medansvarig. Oscar dömdes 1894 till ansvar för bl.a. bokföringsbrott. Domen var ett dråpslag vilket ledde till att Oscar aldrig mera uppträdde offentligt och Linas skivarbete minskade. Flera vänner vände makarna Berg ryggen och Lina förblev mycket tystlåten om denna händelse. Eftersom Linas käre förtrogne Odencrants hade avlidit 1886, hade hon inte heller honom att vända sig till. Paret Berg lyckades betala tillbaka allt till de konkursdrabbade, men hämtade sig egentligen aldrig från den chock som följde av den meddelade domen.

En av våra största psalmförfattare Lina Sandell somnade in den 27 juli 1903 och de sista ord som hördes från hennes mun var, ”nu har jag kastat all min sorg”. Lina begravdes i Solna kyrka fyra dagar senare, den 31 juli 1903. Nästan tusen personer var närvarande vid hennes begravning. Tre månader efter Linas död dog också Oscar Berg.

Lina Sandell var huvudfigur i lågkyrkoväckelserörelsen och i praktiken Sveriges första kvinnliga förlagschef. Hon kom att bli en av Sveriges mest inflytelserika yrkeskvinnor, redaktör hos Evangeliska Fosterlandsstiftelsen och en ofta sedd gäst på kungliga slottet i Stockholm. I oktober 1860 träffade Lina Oscar Ahnfelt och Lina tonsatte ett hundratal av sina dikter och Oscar Ahnfelt kom att sjunga in hennes sånger i svenska folkets hjärtan.

Stiftskonventet avslutades med gemenskap kring kaffeborden, med tack till Nässjö församlingskår för värdskapet, med en uppskattad andakt ledd av kyrkoherde emeritus Bo Bergstrand, med Herrens bön, med nedkallande av Guds välsignelse och med upplysning om höstens inspirationssamling på Tallnäs stiftsgård, lördagen den 22 september 2018, där förbundets 100-årsjubileum kommer att uppmärksammas och dit bl.a. biskop emeritus Jan-Olof Johansson är inbjuden.

*Ingvar Ellbring
Nässjö församlingskår*

Stiftskonvent i Karlstads stift

Några av Karlstads stifts lekmannakårer samlades till Stiftskonvent i Kila med kyrka och församlingshem i Säffle pastorat lördagen den 26 maj 2018.

Hela den bördiga och vackra bygden tog emot de tillresta deltagarna i den allra vackraste försommarskrud. Konventet började med en gemensam lunch, klar grönsakssoppa med inhemska råvaror. Efter förbön för konventet och dess förhandlingar under ledning av stiftskonventets ordförande Björn Larsson hälsades de närvarande, tillresta från kringliggande orter i Värmland och Dalsland, inte minst från Karlstad och Kristinehamn men också från Jönköping, välkomna.

Vid de efterföljande konventsförhandlingarna utsågs Björn Larsson, Kväggan Nordändan 1 i Kristinehamn till såväl stiftsförbundsordförande som till stiftsförbundets ordinarie representant i Lekmannaförbundets förbundsråd och Barbro Falken, Branten 3, i Kristinehamn till såväl ledamot i stiftsförbundets styrelse som till ersättare för Björn i Lekmannaförbundets förbundsråd. Till ledamöter i stiftsförbundets styrelse valdes härutöver Melving Ribbing, och Eva Axelsson.

Efter konventsförhandlingar hälsades förbundsordförande Anders Nordberg med hustru Inga välkomna. Anders berättade om Lekmannaförbundets uppkomst orsak och framväxt samt om de uppdrag som förbundet genom sex nätverksgrupper för närvarande arbetar med - stadgeändring - göra förbundet känt i församlingarna utanför kyrkan med medlems- och kårrekrytering - göra förbundet känt inom kyrkan bland biskopar, präster, diakoner, anställda, förtroendevalda och ideella - programinformation mellan stiftsförbund och kårer - samverkan mellan kårer och stiftsförbund å ena sidan och kyrkan själv å den andra (styrkor, svagheter, hot och möjligheter) - bönen som regelbunden, uppriktig, intensiv och fast att iakttas vid alla Lekmannaförbundets sammankomster. Anders berättade också om förbundets planering inför förbundets 100-årsjubileum i Uppsala den 27 - 29 juli 2018 och hälsade alla välkomna att närvara!

Efter gemenskap med kaffe och te samt med glass och färska bär från Värmland tackade Björn de närvarande dels för alla förberedelser med såväl lokal som servering dels för sammankomsten där de församlade hade haft både längre och kortare resvägar. Kyrkoherde Gunnar Imberg avslutade konventet med en kort andakt där han hämtade bön och nedkallade Guds välsignelse med ledning av "Bönboken - tradition och liv", Verbum 2003 och 2009, bön nr 435 och 436 samt välsignelse nr 467.

I Kristus!

Björn Larsson / Anders Nordberg

Gruppbild med flertalet deltagare exponerad mellan Kila kyrka och dess församlingshem.

Församlingshemmet i Kila vackra ljusa altare med frodig grönska i i försommardräkt i bakgrunden.

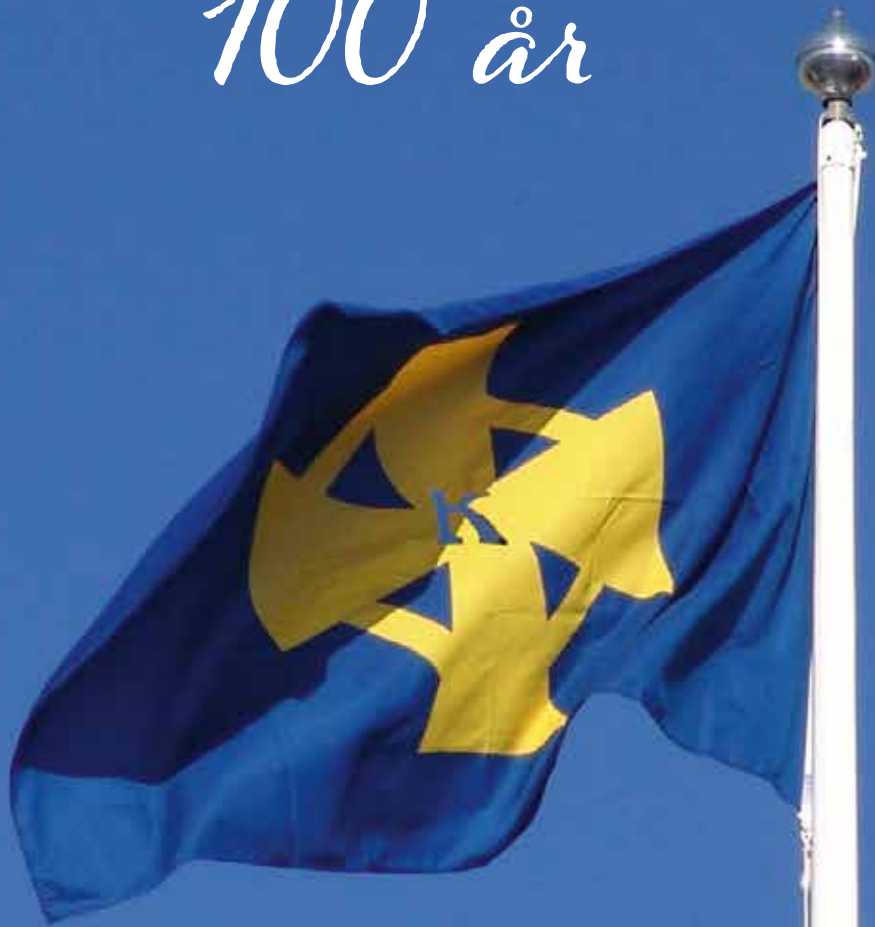

Kyrkoherde Gunnar Imberg avslutade konventet med andakt.

Stiftsförbundsordförande Björn Larsson och sekreterare Barbro Falken.

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund 100 år

*Minnesbilder från ett sekel
fyllt av engagemang, ansvar och
fördjupning i kristen tro*

De första åren - Förbundets ledning

Ärkebiskop
Nathan Söderblom

Manfred Björkquist
- förste ordf. i
Sigtunakåren

Torsten Bohlin

Carl Alm

Oscar Mannström

David Hultström

Detlov Westrell

P. J. Kraft

Erik Neuman

Johannes Lundberg
(var mycket
verksam med att
ordna nya stadgar)

Aktivt arbete med att bilda kårer

I förbundets anteckningar är det några som utmärkt sig för aktivt arbete med att bilda nya kårer.

Den förste som nämnts i dessa sammanhang är Generalsekreterare K. G. Fellenius som var verksam åren 1924-1939. Det skrives om honom att han var Kyrkobrödernas andre stiftare. Fellenius blev också tidningen KYRKOBRÖDERNA förste redaktör.

K. G. Fellenius

Carl H. Nilsson

Anders Blomberg

Två andra namn när det gäller dem som hjälpt till att starta nya kårer är Anders Blomgren - förbundets vice ordförande och diakonen Carl H. Nilsson. Hur många Anders startat finns det ingen uppgift på. Men i de minnesord som skrevs när Carl H.

hade avlidit skrev Algot Tergel att han varit med om att bilda 160 kyrkobrödrakårer runt om i landet.

Vid ett möte den 22 okt. 1918 togs i ärkebiskopsgården ett enhälligt beslut om att bilda Svenska kyrkans Lekmannaförbund - Kyrkobröderna.

I den sista paragrafen i protokollet på Kyrkobrödernas födelsedag står: "Avslöts sammanträdet med bön av H.H. Ärkebiskopen, varpå de närvarande fattade varandras händer, bildade en

kedja till sinnebild av det brödraskap, den upprättade organisationen bör utgöra". Så sker fortfarande i en del kårer. Man sluter nu SYSKONRINGEN och ber HERRENS BÖN.

Så skedde också när FÖRBUNDSRÅDET och representanter för stiftskonventet var samlade till konferens på Kyrkans kursgård och på samling i Ärkebiskopsgården i Uppsala den 22 okt. 1993 högtidlighöll förbundets 75-årsjubileum. Konferensen avslutades med att deltagarna slöt Syskonringen och bad Fader Vår.

Generalkonvent

Åren 1924-1933 samlades representanter för kyrkobröderna varje år till GENERALKONVENT. Ordföranden kallades GENERAL, sekreteraren GENERALSEKRETERARE. Fr.o.m. 1933 samlades man vartannat år till GENERALKONVENT. Ordet GENERAL avskaffades vid konventet i Sigtuna 1957. 1958 hölls 40-årsjubileet i Uppsala. Sedan dess har Rikskonventen varit samlade vartannat år och här följer ett urval av bilder från dessa.

Studieveckor på Lekmannaskolan / Kyrkans kursgård 1963

Studieveckorna startade 1948 och fram till 1952 hölls veckorna i samarbete med Lekmannaskolan och Sveriges kyrkliga studieförbund en gång/år. Sedan hölls en i augusti och en i november. Den i november var dessutom en predikantkurs. Under dessa veckor samlades 75-100 deltagare per kurs i augusti, färre i november.

Bilden visar de 71 deltagare som deltog i kursveckan 1963 samlade framför Ansgarskapellet.

Den här verksamheten pågick i Sigtuna t.o.m. 1984. Den sista studieveckan hölls i samarbete med Lundastiftets lekmannaförbund på Båstad stiftsgård 1985.

13-16 augusti 1964 i Sigtuna

Det inleddes med gudstjänst i Mariakyrkan, där biskop Manfred Björkquist - förbundets hedersordförande - predikade.

Förhandlingarna leddes av Algot Tergel. Sekreteraren David Estborn föredrar verksamhetsberättelsen. Vid bordet sitter vice ordf. Anders Blomgren t.v. och sekreterare Stig Lundén t.h.

Vid detta konvent avgick FR-ledamoten Axel Gustafsson, vice ordföranden Anders Blomgren och förbundskassören Thure Persson och avtackas av Algot Tergel.

Manfred Björkquist ackompanjerade psalmsången under konventets förhandlingar.

Så har kyrkans lekmän aktiverats i Svenska kyrkans gudstjänster

- 1726** infördes konventikelplakatet i vårt land.
- 1858** beslöts det att konventikelplakatet inte skulle gälla längre.
- 1868** inrättades första allmänna kyrkomötet. (Det bestod av 20 präster och 30 lekmän.)
- 1934** motionerade rektor Manfred Björkquist (sedemera vald till Stockholms första biskop) om att kyrkan skulle använda sig av veniater (lekmän som fått tillstånd att predika) och att lekmän skulle få rätt att läsa epistel och evangeliet i högmässan. Det avslogs.
- 1959** beslöt kyrkomötet att lekmän skulle få läsa texter i högmässan. (Men kyrkorådet måste från början begära tillstånd hos Domkapitlet. Detta är nu borttaget och det är kyrkoherden i församlingen som utfärdar venia.)
- 1963** kom Sveriges kyrkliga studieförbund (SKS) med boken "Lekman tar ansvar" - en bok som betytt mycket för att myndigförklara lekmännen i gudstjänstlivet.
- 1975** beslöt Kyrkomötet att lekmän nu också kan få vara med och dela ut bröd och vin vid nattvarden.
- 2000** Enligt *Kyrkoordning* år 2000 får lekman leda gudstjänst och fullgöra alla momenten (inklusive predikan) utom celebrering av mässan efter beslut av kyrkoherden.

Den 3-6 augusti 1978 högtidlighölls 60-årsjubileet i Uppsala

Efter inledningsgudstjänsten skedde kransnedläggning på Nathan Söderbloms grav i Uppsala domkyrka. Fr.v. förbundsordf. Eric Carlegrim, hedersordf. Algot Tergel och vice ordf. Gösta Karlsson.

Ärkebiskop Olof Sundby höll föredrag om "Kyrkan och den enskilde".

Vid högtiden fick Algot ta emot en tack- och jubileumsgåva, som då var uppe i 60 000 kr. Hälften av gåvan skulle gå till Nordiskt ekumeniskt institut i Assissi och den andra hälften till förbundets arbete.

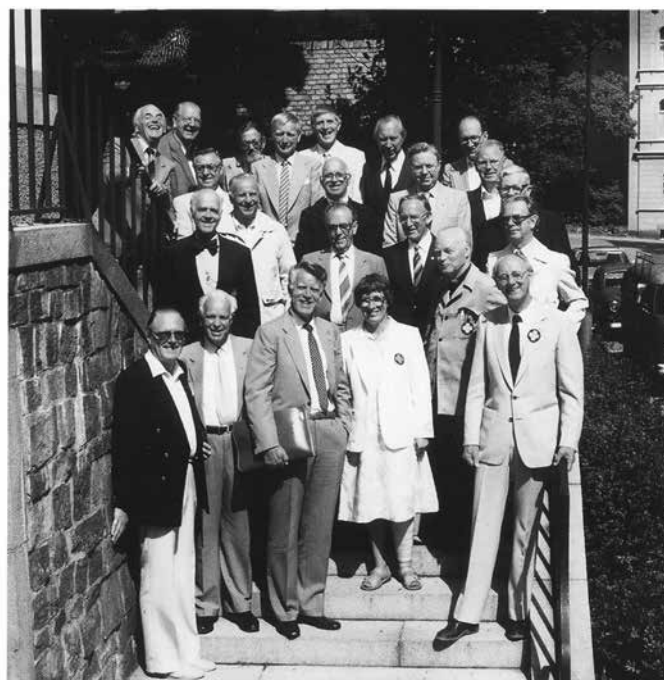

Förutom Algot Tergel och Eric Carlegrim deltog Algots företrädare Axel Bromander.

Vid detta konvent beslöts slutligen att kvinnor också skulle bli medlemmar.

Den 27-30 juli 1984 hölls rikskonventet i Karlstad

Vid detta konvent avgick Eric Carlgrim som ordförande och efterträddes av Carl-Axel Axelsson. Och efter beslutet om att även kvinnor kan bli medlemmar valdes den första kvinna Margareta Jansson till förbundssekreterare. Hon syns på bilden i kretsen av det nyvalda förbundsrådet.

22 - 24 oktober 1985 - Högtidlighållande i Sigtuna och Uppsala av 75 års verksamhet samt studievecka i Båstad
Förbundet bildade den 22 oktober 1918 i biblioteket i Årkebiskopsgården i Uppsala. När förbundet högtidlighöll att det funnits i 75 år 22-24 okt 1985 arrangerades en konferens på Kyrkans kursgård i Sigtuna för förbundsrådets ledamöter och valda representanter från stiftet. Just jubileumsdagen var hela konferensen inbjuden av ärkebiskop Gunnar Weman och hans fru Gun till en måltid i Årkebiskopsgården. Då togs denna bild av Gunnar Weman och Carl-Axel Axelson just i det bibliotek, där beslutet om att bilda förbundet fattades.

Tre år efter bildandet konstituerade sig GENERALKONVENTET (som det hette då) i S:ta Clara kyrksal i Stockholm. Då fanns det 21 kårer. Detta gjorde att man kände behovet att få ett medel som gav direktkontakt mellan medlemmarna. 1925 beslöts att man skulle ge ut ett medlemsblad. Det hade fyra sidor och den förste redaktören var generalsekreterare K. G. Fellenius. Lösnummerpriset var 25 öre.

Först 1928 ökade man sidantalet till 100/år. Från början hette tidningen KYRKOBRÖDERNA, men i och med att kvinnor kom med i vårt förbund 1978 togs den delen i förbundsnamnet bort och då ändrades tidningens namn till LEKMAN I KYRKAN.

1937 hölls GENERALKONVENT (det som nu kallas Rikskonvent) i Strängnäs. Då beslöt man att som sitt emblem anta ett kors (S:t Georgskorset), vilket fanns på en runsten från 1000-talet. Den står vid Strängnäs domkyrka. Glädjande nog har våra nordiska medlemsorganisationer också antagit detta märke som sitt. "K:et" i centrum står för Kristus.

De deltagare som deltog i den sista studieveckan 1985 står här samlade på trappan till Båstad stiftsgård.

Den 31 juli - 3 aug 1992 var det dags för ett nytt rikskonvent i Lund

Ännu en gång hade förbundsrådet hittat en lokal där allt kunde ske på ett ställe, nämligen Star hotell i Lund. Men gudstjänsterna hölls i Lunds domkyrka.

In på scenen i den stora mötesaulan på hotellet kom en Saab cabriolet med fyra Lundabiskopar. Kvällen konferencier Åke Kristiansson intervjuade nyttillträdande biskopen K. G. Hammar och biskoparna em. P. O. Åhrén, Olle Nivenius och Martin Lindström. De senare gav K. G. Hammar som just den dagen tillträtt som biskop några goda råd.

9-11 augusti 1996 Rikskonvent i Kungsbacka

Tema: "Att vara med - engagemang, ansvar och rörelse"

F.ö. är alltid representanter för grannlänerna inbjudna till vårt förbunds rikskonvent. Bilden visar finska och norska gäster vid rikskonventet i Kungsbacka 1996.

Den 7-9 augusti 1998 firades 80-årsjubileet i Uppsala

Tema: "Evangelium i tiden (2000+)"

Förhandlingarna hölls i Katredalsskolans aula. I presidiet syns fr.v. Rune Johansson, värdstiftet, Helge Bernhardsson, v. ordf., Carl Axel Axelsson, ordf. och Lajla Hultberg, sekr. I talarstolen valberedningens ordf. Gudmund Henriksson.

Carl-Axel Axelsson avgick som ordförande och valdes till hedersordförande. Han predikade vid rikskonventets avslutning i Uppsala domkyrka.

Den 6-9 augusti 2004 hölls rikskonventet i Eskilstuna

Tema: "Att se människan"

Mälardalens Högskola var också en sådan lokal där det mesta skedde under "ett tak" s.a.s. På bilden sjunger deltagarna morgonpsalmen i aulan.

Sändningsmässan hölls i Eskilstuna Klosters kyrka. Biskop Jonas Jonsson predikade om betydelsen av att vara goda förvaltare.

Förbundets 50:e rikskonvent hölls i Östersund 4-6 aug 2006

Tema: "Tala, din tjänare hör"

Första dagens kväll var det musik- och symbolgudstjänst vid Frösö kyrka ledd av kyrkoherde Göran Modén. En grupp ungdomar från "Sommarkyrkan" medverkade och står här tillsammans med kyrkoherden.

Konventets huvudinspiratör, biskop Tony Guldbrandzén talade över ämnet "Frivillighetens former och framtid".

En av de yngsta, Annika Gustavsson.

Kyrko-
bröderna
från 1918.

De nya heders-
medlemmarna,
Vera och Karl Erik.

Damerna
som ej fick
vara med 1918.

Carl-Axel tackar
Enköpings-
kårens Ewert
och Rune.

28-30 juli 2000 rikskonvent i Vadstena

Tema: "Visa mig vägen och gör mig villig att vandra den"

26-28 juli 2002 rikskonvent i Karlstad

Tema: "På väg"

Efter föredraget blev det gruppdiskussioner kring åtta huvudfrågor med anknytning till talet. Denna grupp leddes av nya 2:a vice förbundsordförande Birgitta Ericsson Löfgren längst t.v.

Lördagens höjdpunkt var den konsert som Sundsvalls kammarkör och Kjell Lönnå bjöd på före festmiddagen på Östersunds gamla teater.

Med lekman i Europa och Förbundets utvecklingsarbete

EFCM och Riksmöte Syd

Ett arbete för att brygga över problemen som uppstått p.g.a. 2:a världskriget startade 1952. Då inbjöd Kyrkornas Världsråds lekmanasekretariat till en konferens på Lekmannainstitutet i Bossey, Schweiz. Därefter följde fem konferenser och på den sjätte i Canterbury deltog vår redaktör och sekreterare Stig Lundén. Man bad honom att han skulle ordna nästa konferens 1969 i Sverige. Förbundsrådet hörsammade kallelsen och inbjöd konferensen att hållas i Kungälv då temat var "Mannen och familjen".

Skr. i Kyrkornas Världsråd Glen Garfield Williams står i talarstolen, han tolkas av miss B. Peta och vid presidiebordet sitter från vänster presidenterna kirchenrat Hans Teodor Sandler, västtyska lekmanarbetet, den engelska biskopen Stanley Betts och den holländske professorn Marcel Krop.

Sedan dess har Sverige haft en representant i presidiet, vilket ibland haft tre och ibland fyra presidenter. Sverige och Nor-

den har haft en representant. Karl Erik Sundström var det sedan 1969 och fram till 1989, då Carl-Axel Axelsson invaldes. Han hade posten till 1993. Sedan har vissa förändringar skett och vår nuvarande förbundsordförande Anders Nordberg har det uppdraget sedan den Europakonferens som hölls i Prag 2004. Styrelsen innehåller fem män.

Tre av styrelsens medlemmar. Fr.v. generalsekr. Martin Rosowski, Hans Georg Ackermeier samt president Anders Nordberg.

År 1989 var vårt förbund åter värdar för en konferens. Den hölls på Stiftsgården i Båstad med Vera och Karl Erik Sundström som värdpar.

Den 21-24 september 2007 var Sverige värdland för European Forum for Christian Men - med konferenscentrum i Sigtuna. På lördagen gjordes ett besök i Stockholm och det bjöds på en orgelkonsert i Oskarskyrkan och en svensk festkväll.

Deltagare och inbjudna gäster utanför Oskarskyrkan efter festkvällens orgelkonsert.

Möte för stora och små

På Rikskonventet i Eskilstuna 2004 beslutades om en stor satsning på utvecklingsarbete 2005. Bl.a. fick Skara stift i uppdrag att inbjuda till en samling för de södra stiftet. Den samlingen

En sånggrupp bestående av barn och ungdomar medverkade vid morgonbönen.

genomfördes 28-31 juli på Hjo folkhögskola och blev ett MÖTE FÖR STORA OCH SMÅ. Förbundsordf. Anders inledde med "Du är kyrkan där du är". Så talade Elisabeth Sandlund om "Påkristning pågår". Carl-Erik Sahlberg behandlade "Missionsbefallningen" och efter middagen återkom Elisabeth Sandlund och berättade om "Min väg till kristen tro". Lördagens förmiddag talade de två om att "Utan lekmän ingen kyrka". Dagen i övrigt ägnades åt en utflykt till Jönköping med bl.a. besök på en godisfabrik och dagen slutade med lekmanaledd aftonbön i Slottskapellet.

Söndagen blev den verkliga finalen med familjemässa under Torsten Josefssons ledning. I allt en verklig högtid för stora och små.

Den 3-6 aug 2007 hölls ett nytt möte för STORA OCH SMÅ på Hjo folkhögskola. Temat denna gång var "Strömmar från levande vatten". Under hela mötet deltog cirka 45 personer i alla åldrar från 80 år ner till 6 år från Skåne, Småland, Stockholm och Västergötland. Till detta kom ett 15-tal dagsbesökare.

Gunilla och Ingemar Elf från Nyköping, som båda arbetat som missionärer, berättade om "Mission hemma och i Östafrika" och höll föredrag över ämnet "Skall jag ta vara på min broder?" Vid båda tillfällena fick barnledare och barn vara med för att på ett fängslande sätt - med kläder och föremål - illustrera dels olika folk och seder i Östafrika, dels evangeliets budskap om omsorg om medmänniskan.

Bilden är tagen vid detta tillfälle med Gunilla och Ingemar Elf t.h.

Denna lite annorlunda satsning inom Svenska kyrkans lekmanaförbund känns oerhört meningsfull och deltagarna har känt sig som en enda stor familj, sade förbundssekreterare Margareta Jansson.

Världens fest i Åre 10-12 aug 2007

2007 hölls Världens fest i Åre med Svenska Kyrkan som ansvarig och då främst Härnösands stift. Vid denna deltog också lekmanaförbundet genom Härnösands Stiftskonvent och var en av utställarna. Britt-Louise Madsen berättar att förbundet hade utställnings-

Härnösands stifts konventsordförande Fritz Pettersson ledde processionen in till den högtidliga mässan på fredagskvällen.

plats alla tre dagarna och ordnade en "Kristen pianobar" intill. Den låg i ett hörn av hotellet där vi hade gott om plats och det fanns soffor och fätöljer där gästerna slog sig ner. Vår pianist Hans Olov Svensson från Trollhättan spelade allt från gamla läsarsånger, psalmer och moderna melodier som är kända i våra församlingar. Och folk sjöng av hjärtans lust.

1-3 aug 2008, 90-årsjubileum och rikskonvent i Stockholm

Tema: "Strömmar av levande vatten"

Biskop Caroline Krook.

Kyrkoherde Nils-Henrik Nilsson.

Rikskonvent i Jönköping 2010

Tema: "Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig"

Presidiet i Jönköping.

Rikskonvent i Rättvik 2012

Tema: "Att växa i tro"

Konventsförhandlingar. Fr v Magnus Wittgren, Juhani Ahonen, Evert, Josefsson, Lars Rydje.

Carl-Erik Sahlberg höll i seminariet om Bönen - "Stå fasta".

Stiftsgården i Rättvik.

Rikskonvent i Hjälmared - Alingsås 2014

Tema: "Kristi kyrka kallar"

Carl-Axel Axelsson höll i seminariet om "Johannesevangeliet".

Rikskonvent i Helsingborg - Sundsgården 2016

Tema: "Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig."

Konventsförhandlingar har börjat - Presidium den 30 juli 2016.

Rikskonvent i Uppsala 2018

Årets rikskonvent äger rum i Uppsala 27-29 juli under temat: "Var barmhärtig, så som er fader är barmhärtig!"

Sammanställningen av text och bilder har i stora delar gjorts av Carl-Axel Axelsson och Karl Erik Sundström. Carl-Axel har svarat för de inledande texterna och Karl-Erik för sammanställningen av flertalet bilder. Av de ingående bilderna har Karl-Erik som under många år varit förbundets "chefsfotograf" tagit flertalet. Andra medverkande fotografer har varit Carl Eric och Ulla Abrahamson, Stig Isacsson och Britt-Louise Madsen.

Den som vill söka mer information hänvisas till Riksarkivet, som har omfattande skriftlig dokumentation om Svenska kyrkans lekmannaförbund dock ett rikt bildmaterial i form av album och färgbildserier. Ytterligare en informationskälla är Karl Erik Sundströms skrift "Samlade minnen och intryck från arbetet i Svenska kyrkans lekmannaförbund på förbundsplanet och internationellt, som kan rekvireras från FÖRBUNDSBUTIKEN, se adress i "Lekman i kyrkan" och inte minst en bearbetad version av en "B-uppsats i Kyrkohistoria vid Uppsala Universitet av Martin Nykvist".

I FÖRBUNDETS LEDNING

Förbundsordförande

Nathan Söderblom	1918-1921
Erik Neuman	1921-1922
(kallades generalledare)	
C. M. Lindman	1922-1924
A. Bruno	1924-1926
Erik Neuman	1926-1930
J. Lundborg	1930-1947
Axel Bromander	1947-1958
Algot Tergel	1958-1976
Eric Carlegrim	1976-1984
Carl-Axel Axelsson	1984-1998
Anders Nordberg	1998-

ÖVRIGA FRÅN OCH MED
RIKSKONVENTET 1964

Vice förbundsordförande

Anders Blomgren	1964-1966
Leif Eeg Olofsson	1966-1974

1:e vice förbundsordförande

Eric Carlegrim	1974-1976
Carl-Axel Axelsson	1982-1984
Karl Erik Sundström	1984-1990
Carl-Eric Abrahamsson	1990-1992

Gudmund Henriksson	1992-1996
Helge Bernhardsson	1996-1998
Evert Josefsson	1998-2008
Kjell Aggefors	2008-2014
Anders Boström	2014-

2:e vice förbundsordförande

Gösta Karlsson	1974-1976
Karl Erik Sundström	1976-1983
Carl-Eric Abrahamsson	1984-1990
Gudmund Henriksson	1990-1992
Rolf Nordblom	1992-1994
Anders Åström	1994-1998
Helge Bernhardsson	1998-2005
Vakant	2005-2006
Birgitta Ericsson-Löfgren	2006-2014
Gerd Holmström	2014-

Förbundssekreterare

David Estborn	1964-1966
Karl Erik Sundström	1966-1968
David Friberg	1968-1984
Margareta Jansson	1984-1988
Staffan Elmgren	1988-1990
Lajla Hultberg	1990-2006
Margareta Jansson	2006-2008
Berndt Peterson	2008-2012
Marie Nederman	2012-

Förbundskassör

Thure Persson	1964-1967
Carl E. Schönmeier	1967-1968
Lennart Johansson	1968-1978
Nils Winstrand	1979-1982
Nils Månsson	1983-1992
Jan Rask	1992-2004
Per Nordberg	2004-2006
Juhani Ahonen	2006-

Redaktörer för förbundets tidskrift
Kyrkobröderna/Lekman i Kyrkan

Stig Lundén	1965-1968
Åke Wirén	1969-1990
Dawid Friberg	1991-1995
Lajla Hultberg	1995-2006
Britt Louise Madsen	2006-2016
Anders Nordberg	2016-

*Sist följer nu ett bildgalleri innehållande
ovanstående medlemmar vilka innehåft
poster i förbundet. Några saknas.*

Algot Tergel

Eric Carlegrim

Carl-Axel
Axelsson

Anders Nordberg

Per Nordberg

Juhani Ahonen

Carl-Eric
AbrahamssonGudmund
Henriksson

Anders Blomgren

Leif Eeg
Olofsson

David Estborn

Karl Erik
SundströmHelge
Bernhardsson

Evert Josefsson

Gösta Karlsson

Rolf Nordblom

David Friberg

Margareta
Jansson

Staffan Elmgren

Lajla Hultberg

Anders Åström

Birgitta Ericsson-
Löfgren

Stig Lundén

Åke Wirén

Thure Persson

Nils Winstrand

Nils Månsson

Jan Rask

Britt-Louise
Madsen

Vera Sundström

Arne Molander

Ulla Abrahamsson

Kjell Aggefors

Anders Boström

Gerd Holmström

Marie Nederman

Lars-Göran
LönnermarkCarl-Erik
Sahlberg

Gert Råvik

Berit Olsson

Glimtar från Sommarmötet på Hjo folkhögskola 4-6 augusti 2017, del 2

Bön i lovsången

föredrag av Thommy Hallin

Lovsången och bönen är gryningens tjänst. Att få vakna tillsammans med Herren. Det här har man förstått vid klosterörelserna där man ber sina tideböner.

Det handlar alltså om att bli stämd till lovsång. Man sjunger om och om igen. På engelska talar man om att sjunga "by heart", vilket är lite dubbeltydigt. Det betyder ju utantill, men också att sjunga med hjärtat. Det är det man vill och det är det som finns i de gamla tideböner. Det finns också de gregorianska sångerna och det är så vackert att höra detta. Då kan man fråga sig vad detta har sin grund någonstans. Att Herren får stämma oss till lovsång och att vi är instrument i Herrens händer.

Jag har på senare år blivit lovsångskaplan, d.v.s. präst för lovsångarna, dansarna, tekniker m.fl. Här får jag vara med och vara deras präst, för de är utsatta. Det här att predika är en kamp, en födslovånda, varje vecka ska man leverera, som det heter nu för tiden. Man ska leverera något, flera gånger i veckan. När man ska iväg och predika så är det ofta mycket kamp. Varför blir det det så? Jo, det finns en som inte tycker om lovsång. Han gillar inte när vi sjunger om Jesus.

När Israels folk skulle inta landet så skulle Juda stam stå först och Juda betyder lovprisning. Vi har också Joshafats underbara seger i 2 Krönikerboken.

Hela Juda stod inför Herren med sina små barn, sina hustrur och söner.

14 Då kom Herrens Ande mitt i församlingen över Jahasiel, son till Sakarja, son till Benaja, son till Jegiel, son till Mattanja, en levit av Asafs söner.

15 Han sade: "Lyssna, alla ni i Juda och ni Jerusalems invånare och kung Joshafat! Så säger Herren till er: Var inte rädda eller modlösa inför denna stora skara,

för striden är inte er utan Guds.

16 Gå i morgon ner mot dem. De drar då uppför Hassisbacken, och ni ska träffa på dem där dalen tar slut, framför Jerusalems öken.

17 Men då är det inte ni som ska strida. Ni ska bara stiga fram och stå stilla, och ni ska få se Herrens frälsning. Han är med er, ni från Juda och Jerusalem. Var inte rädda eller modlösa. Gå i morgon ut mot dem, och Herren är med er."

18 Då böjde Joshafat sig ner med ansiktet mot marken, och alla Juda män och Jerusalems invånare föll ner för Herren och tillbad Herren. 19 Och de leviter som hörde till kehatiternas och koraiternas folk, stod upp och lovade Herren, Israels Gud, med hög och stark röst.

20 Tidigt nästa morgon gick de ut till Tekoas öken. Och när de drog ut, steg Joshafat fram och sade: "Hör mig, ni av Juda och ni Jerusalems invånare! Stå fasta i tron på Herren er Gud så består ni, lita på hans profeter så lyckas ni."

21 Sedan han hade rådgjort med folket, ställde han upp sångare som skulle prisa

Herren i helig skrud medan de drog ut framför den beväpnade hären. De skulle sjunga: "Tacka Herren, evig är hans nåd."

22 Och när de började att sjunga och lova, lät Herren ett angrepp komma bakifrån på folket från Ammon, Moab och Seirs bergsbygd som hade kommit mot Juda, och de blev slagna. 23 Folket från Ammon och Moab reste sig mot folket från Seirs bergsbygd för att förinta och förgöra dem, och när de hade gjort slut på folket från Seir hjälptes de åt att förgöra varandra.

2 Krön 20:13-23

Det här är ju grymt, men det är grovarbetet i gamla testamentet. Här står de främmande folken, de onda mot Guds folk i nytestamentligt perspektiv. Det är precis som färd i gamla testamentet är en bild för det onda. Det är alltså en kamp och man sätter lovsångshären i helig skrud framför den väpnade hären och då frigörs det krafter. Gud griper in, det är änglar som är med och strider. Det är alltså en andlig kamp.

Vi går till Efesierbrevet 6 där det handlar om den andliga vapenutrustningen. Där skriver Paulus att den kamp vi har att utkämpa är inte mot varelser av kött och blod utan mot ondskans andemakter i himlarymderna. Det är en kamp i andevärlden och det känner en predikant, men det känner också den som kämpar diakonalt för Guds rike, att den kampen kan komma. Det här handlar om att bön och lovsång rensar och frigör.

Ibland är det så med musiken och lovsången att det blir ett spelande och sjungande, men det blir inte så mycket mer. När det blir som värst så rullar det bara på och det blir tröttande och en del undrar varför vi ska sjunga så många gånger. I de sammanhang där jag verkade förstod vi att vi behöver komma djupare. Vi

behöver hjälpa ledarna och lovsångarna. Det fanns ofta synpunkter på ljudet. Det var för starkt och då hörde inte förebedjarna när de skulle tala med någon som önskade förbön. Då väcktes tanken att man skulle låta en person hela tiden be för ledarna och då skulle det vara ett skydd och en sköld i den andliga kampen. Då fick jag det uppdraget som gammal och erfaren lovsångsledare att gå in i den här kampen. Och då vill jag ge er ett bibelord från Jesaja:

På dina murar, Jerusalem, har jag ställt vaktare. Varken dag eller natt får de någonsin tystna.

Ni som ropar till Herren, unna er ingen ro, och ge honom ingen ro förrän han upprättar Jerusalem och gör det till en lovsång på jorden.

Jes 62:6-7

Detta handlar självklart om att Juda folk, Israels folk i en speciell historisk situation. Guds folk skulle vara ett folk där Gud uppenbarar sin härlighet så att de andra folken skulle se det. Det konkretiseras i Jesus Kristus som i sin person förkroppsligar hela folket i ett nytestamentligt perspektiv. Det här kan vi också läsa in i församlingen där det i olika sam-

manhang är viktigt med bönevakt. Det behövs alltså människor som ber inför och under det att en verksamhet pågår.

I min tjänst som lovsångskaplan står jag och ber för lovsångarna, dansarna och ljudteknikerna under mötena. Detta är min uppgift och det är bland det finaste jag har fått göra under hela min levnad. Så samlar jag dem innan till förbön och smörjer dem med olja och ber för dem och när de blir sargade så tar jag hand om dem. Det här är välsignat och det jag vill säga är: Be för era musiker, be för era präster, be för de som jobbar på fältet och be för varandra för det är en kamp att Guds rike ska få bryta fram.

Var är det då att be i Anden och sjunga i Anden? Paulus skriver i första Korinthebrevet:

Därför ska den som talar tungomål be om att kunna uttyda det. För om jag ber med tungomål så ber min ande, men mitt förstånd bär ingen frukt. Vad innebär då detta? Jo, jag vill be i anden, men jag vill också be med förståndet. Jag vill lovsjunga i anden, men jag vill också lovsjunga med förståndet.

1 Kor 14:13-15

Vi har alla olika naturliga gåvor, en del är bra på att snickra, andra på att virka, laga mat, ta hand om barn osv. Vi har också olika gåvor i Guds församling och vi är en kropp med olika gåvor och genom dopet tillhör vi det allmänna prästadömet. Vår uppgift är att med våra liv frambära lovens offer och göra Jesu Kristi gärningar. De naturliga gåvorna kan också uppfyllas av Andens liv och gåvor, så k övernaturliga gåvor. Det talas om Andens gåvor: helandets gåva, profetians gåva, att tala saker som jag egentligen inte känner till men som Gud ger, se saker, kunskapens ord o.s.v.

Gud kan ge ett bönenas språk som vi kallar tungotal. Gud kan låta oss be med ord från fina böner i psalmboken, vi kan be med egna ord och vi kan också bara vara inför Gud. Men så finns det också en gåva att vi kan få ett språk som vi inte alls behärskar. Det kan vara ett konstigt bönespråk och det kan kännas lite ovant och svårt, men det är en hjälp när jag inte vet vad jag ska be. Då kan jag be med de orden även om jag inte förstår vad jag ber och då händer det något i den andliga världen.

*Reportage, sammanställt av Anders Åström
Stiftskonventsrådet i Skara stift*

NYHET!

Kyrkokalendern

- ditt verktyg för att fira gudstjänst

KYRKOKALENDERN 2018 - 2019

Vi firar gudstjänst

I *Kyrkokalendern* hittar du allt du behöver för att fira gudstjänst och den ger stöd till alla som deltar i gudstjänstarbetet:

- ✓ introduktion till helgen och bibeltexterna
- ✓ gestaltning av kyrkorummet
- ✓ inspiration till förkunnelse och psalmval
- ✓ fördjupande texter som följer kyrkoårets pedagogik

Kyrkokalendern inkluderar även barnen i gudstjänsten genom exempelvis färgläggningsmaterial, frågor och ett urval bibeltexter. Färgmarkeringar, flikar och en tydlig layout lyfter fram det du söker.

Beställ idag till kampanjpris med leverans redan i september!

ART NR: 52637609

KAMPANJPRIS FRÅN: 119 KR/ST

Introduktions-
pris från 119 kr/st
t o m 30/6!

Metodmaterial
framtaget i
samarbete
med Sensus

VERBUM

BESTÄLL NU

verbum.se

order@verbum.se

08-743 65 10

Heliga Trefaldighet

Texter: 2 Mosebok 3: 1-15, Johannesevangeliet 3: 1-17

Det är lika beklagligt som det är sant, men det enda jag minns från mina hebreiska studier är hineni. Hineni – jag önskar att det hade en djuplodad andlig mening, men hineni betyder bara, ”Här är jag!”.

Anledningen till att jag minns det är för att Mose säger det om, och om, och om igen när Gud ropar på honom. Hineni, här är jag.

Det kan också vara så att jag minns det för att även jag svarar Gud så, och alltför ofta. Jag är trots allt en alldeles vanlig människa, och ofta distraherad. Jag är doktorand, och mer än lovligt disträ. Det är lätt att gräva för djupt i forskningens källor så att världen, mina medmänniskor, och Gud, glöms bort. Vi har nog alla våra favoritplatser där vi kan både glömma och gömma oss för världen.

Tack och lov så står vi inte ensamma. Både Mose, patriarker och profeter upprepar frasen hineni. Rakt genom hela Gamla Testamentet tenderar människan att vara disträ och missledd, och förlorar siktet på både Gud och det utlovade landet. Vi låter istället Gud söka efter oss, ropa på oss, och försöka finna vägar att återigen vinna vår uppmärksamhet.

Frågan är om vi lyssnar efter Guds kallelse, och om vi vet hur vi kan svara. Vad skulle ”Här är jag!” betyda för dagens människa. Vi har en mänsklighet som tycks törsta efter att bli sedd. På sätt och vis är varje ”selfie” i sociala media ett modernt hineni.

Men är dessa selfies och statusuppdateringar sanna? Är det verkligen jag som visas upp för världen. Jag tänkte på det under Eurovisionsschlagerfestivalen. Det är som alltid ett härligt spektakel, med sånger som presentförpackas med så avancerad scenteknik för att kunna sticka ut bland myllret av bidrag.

Men när vi presenterar oss själva för världen, så verkar pressen att vara spektakulär finnas där med. Det är inte märkligt att många som blivit kända för sina sociala plattformar på Instagram och Youtube inte klarar trycket. Tonåringar som går rakt in i utmattning och depression. De senaste åren har det berättats mer än en gång om hur tidskrävande det kan vara att ta den ”spontana” bilden av ett perfekt, solskensskimrande liv. Det kan gå åt timmar av planering, åtskilliga foton/filmer, och ytterligare digital redigering.

Dessa ”Här är jag!” bilder rymmer så många lager av vad världen kräver av en framgångsrik människa, att det får en att undra, vet vi vem vi egentligen är? När du säger hineni, ”Här är jag!”, vet du vem jag är? Vet någon av oss egentligen vem vi är?

Jesus mötte Nikodemus i natten. Jesus ledde Nikodemus i ett självavårdande samtal som förmodligen lämnade den lärde gamle mannen med fler frågor än svar. Nikodemus fann de svårt att tänka bortom det han kunde se, ta på, och förstå. Men vår ande är, som Jesus så väl vet, bortom vad våra sinnen och förstånd kan uppfatta. Och det Gud hoppas på när han kallar oss är något helt annat än när världen kallar. Både Mose och Nikodemus fick lära sig det.

När världen kallar så finns där en outtalad förväntan om särskilda talanger, framgång, och självförtroende. Vi måste prestera, presentera, och producera. Hur kan annars världen uppmärksamma att vi existerar. Vi är sällan en person, men väldigt ofta en produkt.

Tyvärr tenderar vi att låta den här attityden finnas i kyrkan med. Hur ofta har jag inte hört, ”Jag är ju inte särskilt kristen.” När man egentligen menar att man inte har prickat av tillräckligt många kyrkobesök eller frivilliginsatser. Men det är

inte vi, eller våra gärningar, som gör oss till kristna – Gud kallar oss, det gör oss kristna. När vi svarar på kallelsen så bekräftar vi bara att vi är Guds barn.

Det finns en judisk bön, kallad kantorns bön, som börjar Hineni he’ani mim’as. Det kan översättas: ”Här är jag, utblottad av mina gärningar.”, eller, ”fattig i min gärning.” Innebörden är den att det inte är mina gärningar eller min status som ger mig rätt att sjunga inför Herren. På samma sätt är det med Guds kallelse.

Nikodemus undrade hur man kan bli född av Anden. Det är helt enkelt att svara på Guds kallelse i tro och tillit på Guds kärlek och nåd. Att veta, att denna person som Gud skapat, kärnan i min varelse, har rätt att svara på Guds kallelse. Att ha tilltro till att Gud vill leva i gemenskap med mig.

Den heliga Treenigheten rymmer på ett mysterium, och det mysteriet är relation. Relationen är Guds innersta väsen, inte allsmäktighet, helighet, eller perfektion, utan en relation skapad i kärlek. Det är ett kärleksmysterium så djupt, så intensivt, så starkt att det spränger alla gränser. Guds behov av relation och närhet flödar över, sprider sig, för att omsluta var och en av oss. Ett mysterium som får fördjupa sig i oss genom Trefaldighetstiden.

”Var är du?” ropar Gud.

”Hineni!” Inte perfekt, inte så god, men sedd och älskad av Gud. ”Här är jag!”

*The Revd Teresia Derlén,
Associate Priest Prestwood &
Great Hampden, Church of England*